

EKİM 2016

Brexit Sonrası AB, Yeniden?

İngiltere’de 23 Haziran’da yapılan Brexit oylamasında AB’den ayrılma yönünde karar çıkmasının tüm Avrupa’yı etkileyeceği belliydi. Bazıları sırada kim var diye sorup AB’nin sonunun geldiğini yazarken, AB kurumları ve liderleri ise hemen kolları sıvadı. Hedefse, AB’yi Brexit sonrası bir toparlanma ve yenilenme sürecine sokmak için güçlü adımlar atmak.

İngiltere olmaksızın yapılan Garibaldi ve Bratislava Zirveleri, ilk somut sonuçlarını verdi bile. AB bünyesinde bazı reformların yapılması yani safların sıkılaştırılması anlayışı benimsendi. Ayrıca bazı yeniliklerin şimdiye kadar gerçekleştirilememesinden de İngiltere sorumlu tutuldu. Peki “günah keçisi” İngiltere’nin ayrılması reformların kapısını açabilir mi? Yanıt, hızla yapılan iki zirve sonrası olanlarda ve olacaklarda. Zira artık “AB ordusu” fikri bile dillendiriliyor.

‘BİZ BİZE KALAN BİRLİK’

Melisa TEKELİ

Garibaldi ve Bratislava Zirveleri’ni aynı planın ilk iki adımı olarak görebiliriz. Konuyu böyle ele aldığımızda Garibaldi’nin toparlanma, Bratislava’nın yenilenme süreçlerini temsil ettiğini öne sürebiliriz. Ağustos’un son günlerinde İtalya Başbakanı Matteo Renzi, Fransa Cum-hurbaşkanı François Hollande ve Almanya Başbakanı Angela Merkel, Giuseppe Garibaldi adlı uçak gemisinde bir araya geldi. Aslında bu son derece anlamlı bir buluşma noktası. Garibaldi gemisi AB’nin Akdeniz’deki göçmen kurtarma operasyonlarını koordine ediyor. Zirve sırasında liderlerin Altiero Spinelli’nin mezarına yaptıkları ziyaret de son derece anlamlı. Altiero Spinelli, federal Avrupa çağrısında bulunan 1941 manifestosunun yazılmasına yardımcı olmuş bir isim. **(devamı 3.sayfada)**

**Barroso’ya
Etik Komisyon**

Ayşe Elif YILDIRIM
sayfa 2

**Serbest
Piyasanın Sırrı**

Elâ BİLGEN
sayfa 4

**Suya Düşen
TTIP**

Aysun ÜNAL
sayfa 5

**Mültecilere
Kampus**

Maria KONSTANTOPOULOU
sayfa 6

**Apple’a Yeni
Fatura**

Aysun ÜNAL
sayfa 8

**Elbise Askısının Basit
Anlamı**

Elâ BİLGEN
sayfa 9

**Finlandiya’nın
Yeni Yüzü**

Ayşe Elif YILDIRIM
sayfa 10-11

OHAL

Betül DİNLER
sayfa 13-14

Barroso'ya Etik Komisyon

Ayşe Elif YILDIRIM

2004-2014 arasında Avrupa Komisyonu'na başkanlık yapan eski Portekiz başbakanı José Manuel Barroso, Temmuz içerisinde Wall Street şirketlerinden biri olan Goldman Sachs International'a İngiltere ve Avrupa bölgelerinden sorumlu yönetici olarak atandı. Ancak, Avrupa Komisyonu başkanlığı görevinden böyle bir yatırım bankasına geçiş yapması AB çalışanları tarafından pek de hoş karşılanmadı.

Barroso'dan görevi devralan şu anki Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, Avrupa Komisyonu tarafından konu hakkında etik araştırmanın yapılması için bir ad hoc komisyonun kurulmasının ertesinde verdiği bir röportajda, Barroso'nun aldığı kararı desteklemediğini dile getirdi. Juncker, verdiği demeçte, görevi biten Avrupa Komisyonu çalışanlarının özel bankalarda çalışmasında sakınca görmediğini ancak Goldman Sachs'ta çalışmakta bir sakınca olabileceğini dile getirdi.

Goldman Sachs'ın Amerika'da patlak veren ve 2007'de başlayıp 2009'a kadar süren ekonomik krize bilerek ya da bilmeyerek katkıda bulunduğu söyleniyor. Barroso'nun bu bankaya yönetici konumunda işe girmesi Avrupa Komisyonu'yla beraber Juncker'in de pek hoşuna gitmişe benzemiyor. Juncker her ne kadar arkadaşı olduğunu ve kendisine örnek olarak kabul ettiğini söylese de, Barroso'nun görevden ayrıldıktan sonra izlediği yolu takdir etmediğini de açıkça belirtiyor. Juncker, Goldman Sachs

'ta çalışmanın bazı etik sorular ortaya çıkardığı, her ne kadar herkesin kendi seçeneklerini değerlendirip karar verme hakkı olsa da, Avrupa Komisyonu'ndan ayrılan görevlilerin çalışması konusunda kuralların açık olduğu ve bunlara saygı duyulması gerektiği görüşünde.

Aslında Barroso, Avrupa Komisyonu'ndaki görevinden ayrılıp özel bir bankada çalışmaya başlayan ilk yüksek düzey çalışan değil. Örneğin, Barroso'nun altında çalışan Rekabet ve Dijital Politikalar Sorumlu Komisyon Üyesi Neelie Kroes, Amerikan Bankası Merrill Lynch ve taşıma hizmeti sunan firma Uber'de bazı pozisyonlara getirilmişti. Ancak, Barroso kadar tepkiyle karşılaşmadı. Nitekim Barroso'nun Goldman Sachs'ta göreve getirilmesinin ardından 140 bin kişi Barroso'nun etik bir davranış göstermediği yönünde bir dilekçe imzaladı. Barroso'nun bu yeni görevini desteklemeyenler arasında Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande da var.

Barroso'ya karşı duran grup, AB kurumlarındaki görevlerinden ayrılan kişiler hakkındaki kuralların tekrar gözden geçirilmesini istiyor. Transparency International'ın başında bulunan Daniel Freund, görevden ayrılmanın ardından girilecek işlerde Avrupa Komisyonu'nun bir standart kural getirmesi gerektiğinden yana. Bu olayların "bu şirketi sevdim, şu şirketi sevmedim" şeklinde yürümemesi gerektiğini de vurguluyor. Transparency International, Komisyon'un "ge-

çiş dönemi ödeneği"ni de lobi faaliyetleri gerektiren işlere girenlere ödenmemesi gerektiğini savunuyor. Komisyon'da görev süresi biten görevlilere verilen söz konusu geçiş dönemi ödeneği normal dönemdeki maaşın yüzde 65'ine kadar çıkabiliyor ve komisyon üyelerinin ayrılmasının ardından üç yıla kadar sürebiliyor. Kurulan etik komisyondan doğru ve sağlıklı davranmadığı şeklindeki bir karar çıkması durumunda Barroso'nun söz konusu ödenekten mahrum kalabileceği söyleniyor.

Barroso'ya bu tavra sert bir şekilde cevap verdi. Bu ithamların hiçbir temeli olmadığını, Avrupa Komisyonu'nun kendisine ve Goldman Sachs'a yönelik ayrımcılık yaptığını dile getirdi. Goldman Sachs ise konuyla ilgili herhangi bir açıklama yapmadı.

Öte yandan Barroso, Goldman Sachs'taki görevinin Brexit hakkında danışmanlık yapma ya da herhangi bir lobi hizmeti konusunda olmadığını dile getirdi. Goldman Sachs için şimdiye kadar herhangi bir lobi hizmeti yapmadığını, yapmayı da düşünmediğini belirten Barroso, Goldman Sachs'tan gelen iş teklifinin Brexit oylamasından önce olduğunu da sözlerine ekledi. Avrupa Komisyonu'ndan ayrılmasının sonradan 20 ay geçtikten sonra işe girdiğini ve kendisine verilen 18 aylık "cool-off" süresini de doldurduğunu belirten Barroso, Avrupa Komisyonu'nun kurallarına aykırı herhangi bir şey yapmadığında ısrarcı. Barroso gö-

revden ayrılmasının hemen ertesinde Lizbon'daki bir üniversitede ders vermişti.

Öte yandan Juncker, Barroso'nun AB kurumlarına gelmesi halinde eski bir başkan şeklinde değil herhangi bir ilgili şekilde karşılanması gerektiğini, diğer lobilerle aynı kurallara tabi olması gerektiğini de belirtmişti. Barroso buna da sessiz kalmadı. AB kurumlarına gittiğinde herhangi bir ayrıcalık beklemediğini ancak sırf Goldman Sachs'tan geldiği için ayrımcılıkla karşılanmamayı umduğunu söyledi. Bu tip bir kararın oldukça ayrımcı olduğunu ve kendisine yapılanın diğer komisyon üyelerine nazaran çok farklı bir uygulama olduğunu sözlerine eklemeyi de ihmal etmedi.

Şu anki Avrupa Komisyonu Başkanı Juncker'inse hala sürmekte olan bir soruşturması var. Lüksemburg'ta başbakanlık yaptığı dönemde vergi politikalarının uygunuz olduğu öne sürülerek kendisi hakkında soruşturma açılmıştı. Her ne kadar Juncker şu anda Lüksemburg'ta politika yapmadığını öne sürüp iddiaların asılsız olduğunu söylese de, tartışmalar ortaya çıktığında Komisyon bir hayli çalkalanmıştı.

Avrupa Komisyonu'nun Goldman Sachs'a yönelik neden böyle bir tepki verdiği şu an için belirsiz. Ancak Barroso'ya yönelik tepkiler gittikçe büyüyor ve etik komisyonunda alınacak karar bekleniyor. Bu kararın ertesinde Avrupa Komisyonu'ndaki görevinden ayrılan kişilerin tekrar işe girmesine yönelik bazı kurallar değişebilir.

Liderlerin Bratislava öncesi verdiği ortak mesajlar da önemli ipuçları niteliğinde: AB'nin "İslami terör" ve diğer tehditlerle mücadele etmek için istihbarat ve savunma alanlarında işbirliğini artırması gerekliliği. Almanya, Fransa ve Belçika'da yaşanan saldırılarla mülteci krizi ve Suriye'deki iç savaş düşünüldüğünde, bu konunun öne çıkması çok şaşırtıcı değil. Garibaldi'de vurgu savunma ve güvenlik üzerine olurken mali konular arka planda kaldı. Bu durum da, çekirdek Avrupa'nın Euro'yla ilgili temel sorunlar ve durgun ekonominin yeniden canlandırılması konularında anlaşmalarının ne kadar zor olduğunun farkında olduklarını düşündürüyor. İstihbarat ve savunma konusunda ortak söylemlerde bulunulsa da, Avrupa'daki liderlerin neredeyse her birinin ekonomiden farklı beklentileri olduğu bilinen bir gerçek. Konu bu nedenle "yeniden diriliş" döneminde gündeme getirilmek istenmemiş olabilir.

Garibaldi Zirvesi, üç liderin de hem Brexit karşısındaki konumlarını hem de Bratislava Zirvesi öncesi artık 27 üyeli olan AB hakkındaki fikirlerini gösterebilmeleri için iyi bir fırsat niteliğindedeydi. İlk adımların atıldığı Garibaldi'den sonra Bratislava, AB'nin Brexit sonrası yeni yol haritasını resmi olarak açıkladığı bir zirve oldu. Zirve sonrasında Brexit'le ilgili AB ve İngiltere arasında yeni bir fikir ayrılığı daha ortaya çıktı. İngiltere, ayrılmaya ilgili yasal prosedürün 50. madde gözetilerek gelecek yılın ilk aylarında başlayabileceğini öne sürerken başkan Donald Tusk, AB'nin hemen başlamaya hazır olduğunu açıkladı. Tusk, AB'nin son derece hazırlıklı olduğunu ve istenirse sürece hemen yarın bile başlanabileceğini söyledi.

Bratislava Zirvesi, Brexit sonrası AB liderlerinin ilk defa

İngiltere temsilcileri olmadan bir araya gelmesi nedeniyle son derece anlamlı. Avrupa'da sağ akımlar ve milliyetçilik giderek yükselirken, AB buna karşı direnmek istediğini Bratislava Zirvesi'nde sadece Brexit'in değil reform girişimlerinin ele alınmasıyla da gösterdi. Bratislava, Brexit'le sınırlı kalmayan ve 27 üyeyle ilgilenen bir tavır aldı. İngilteresiz AB'nin 27 üyesi arasında "koruma"nın temel kavram haline geldiği ve Avrupa vatandaşlarının endişelerine en iyi derecede cevap verme kaygısının ön plana çıktığı görülüyor.

Zirvede AB bünyesinde reformların yapılarak yeni bir yol haritası benimsenmesi de kurumsal anlamda önemli değişikliklerin habercisi. Özellikle Mart'ta AB'nin temel kurucu belgesi Roma Anlaşması'nın imzalanmasının 60. yıldönümünün kutlanacak olması, bu yenilikler için manevi bir motivasyon sağlıyor. AB içinde bazı konularda derin ayrılıklar bulunsa da liderler, özellikle göç ve terörizmle mücadeleyle güvenlik ve savunma konularında ortak bir yol haritası benimsemiş durumda.

Garibaldi ve Bratislava'da ortak savunma ve güvenliğin bu denli ön plana çıkarılması başka bir soruyu ve devamında tartışmaları beraberinde getirdi. Zirveleri bir AB ordusu yapılandırması için ilk adımlar olarak nitelendirenler olduğu kadar, böyle bir yapılandırmanın mümkün olmadığını söyleyenler de var.

AB'nin her zaman ortak bir güvenlik ve savunma politikası isteği içerisinde olduğu büyük bir sır değil. 1998'de Tony Blair ve Jacques Chirac'ın öncülüğünde imzalanan savunma işbirliği anlaşmasıyla AB içinde bu durum gündeme gelmişti. Lizbon Anlaşması gibi daha sonra yapılan anlaşmalarda üyelerin birbirlerine yardım etme gerekliliği ön plana çıkarılmıştı. Bir-

lik içerisinde bazı devletlerin tam donanımlı bir AB ordusu görmek istedikleri de bir gerçek. Komisyon Başkanı Jean-Claude Juncker, AB'nin kendi değerlerini savunmak konusunda ne kadar ciddi olduğunu Rusya'ya göstermesi için bir orduya sahip olması gerektiğini söylüyor. Radikal İngiliz partisi UKIP Lideri Nigel Farage ise, olası bir ordu yapılanmasını "çok tehlikeli bir hamle" olarak tanımlayanlardan. Tartışmalar devam etse de, şu an ciddi bir hamle olmadığı ve olası bir hamlenin önünde çok fazla engel olduğu da bilinen bir gerçek.

Konuyla ilgili öne çıkan bir görüş, AB'nin tam anlamıyla bir ordu oluşturamayacağı ancak bir araya gelmiş silahlı kuvvetler şeklinde farklı bir oluşuma gidebileceği yönünde. Bu görüşü benimseyenler "AB için ölmeyi göze alırmıydınız?" sorusunu öne çıkarıyor ve milliyetçiliğin yeniden yükselişe geçtiği bir dönemde insanların ülkelerine duyduğu aidiyetin yanında AB'ye duyduğu aidiyetin tartışılmayacağından bahsediyor. Öte yandan, Avrupa'da barış ve düzenin yaratılması için bir ülkenin yapabileceği gibi sadece kendi sınırlarıyla ilgilenmenin yeterli olmadığı da konuşuluyor. AB'nin Afrika Boynuzu'nda korsanlıkla ilgili gerçekleştirdiği operasyonlar, Libya, Suriye ve Ukrayna'dan algıladığı tehditler bu görüşü kanıtlar nitelikte. Yine savunma politikasının AB'nin gözetiminde değil Avrupalı liderlerin anlaşmasıyla yürütülmesi de bu ihtimali negatif yönde etkileyen bir durum.

Bu tartışmayla beraber olası bir AB ordusunun NATO'ya bir tehdit oluşturup oluşturamayacağı da öne çıkan bir soru aslında. AB ordusunun NATO'yu yerinden etme ya da üstünlük sağlama gibi bir yol izlemeyeceğini savunanlar kadar, görev alanları ve

yetkileri açısından birbirine son derece paralel olacak iki yapılanmanın eninde sonunda bir güç yarışı içine gireceğini ve bunun son derece tehlikeli olacağını düşünenler de var.

Göçe karşı alınacak önlemler, sınır güvenliğinin sağlanması, ekonomik ve sosyal gelişim yönünde adımlar ve iç ve dış güvenliğin sağlanması, Bratislava Zirvesi sonrası oluşturulan yol haritasının temel adımlarıydı. Bratislava, bir sürecin başlangıcı. Konsey, bu konularla ilgili toplantılara devam edecek. 2017'nin ilk aylarında Valetta'da resmi olmayan bir toplantı daha gerçekleştirilecek. Mart'taysa Roma Anlaşması'nın 60. yıldönümü kutlamalarında liderler bir araya gelecek. Ortak bir gelecek için atılacak adımlar bu toplantılarda ve devamında belirlenmeye devam edecek.

AB'nin geleceğine dair tartışmalar ve soru işaretleri devam ediyor. Yeni bir yol haritası belirlenmişken, bunların uygulamaya geçirilmesinin önünde zorluklar da var. Hollanda, Fransa ve Almanya'da seçimlerin yapılacağı 2017'nin sonuna kadar reformların hayata geçirilmesi mümkün olmayabilir. Fikir ayrılıkları her zaman süreci baltalayabilir. Özellikle Almanya ve Fransa'nın ekonomi politikası üzerinde uzlaşmasının son derece zor olduğu düşünülüyor. Öyle ki, AB'nin ya dağılma yoluna gireceği ya da liderlerin yeni bir momentum yakalamak için yeni bir yol haritası üzerinde hep birlikte çalışması gerektiği söyleniyor. Kısacası, şimdiye kadar istenen reformların yapılamaması için tek suçlu olarak İngiltere'yi işaret etmek yetmeyecek gibi. Bu nedenle olsa gerek, liderlerin artık 27 üyeli olan AB için çalışmakta ne kadar samimi ve istekli olduklarını gösterme vaktinin geldiği görüşü yaygınlaşmakta.

Serbest Piyasanın Sırrı

Elâ BİLGEN

AB'nin Kanada ve ABD'yle uygulamaya çalıştığı serbest ticaret anlaşmalarının yürürlüğe girme ihtimali arttıkça Avrupa toplumlarının huzursuzluğu da artıyor. Önceki pek çok gösterinin yanı sıra 17 Eylül'de Almanya'da 300 bin kişinin katılımıyla gerçekleşen eylemler de bu huzursuzluğun sonucu.

Kanada'yla yürürlüğe sokulmak istenen Kapsamlı Ekonomi ve Ticaret Anlaşması (CETA) için AB ile Kanada arasındaki resmi müzakereler 2009'da başlamıştı. ABD'yle uygulanmak istenen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması'nın (TTIP)müzakereleri ise 2013'te başladı. Bu iki anlaşma sayesinde 850 milyon tüketiciyi kapsayan dünyanın en büyük serbest piyasa alanının oluşturulması ve dünya ticaretinin yüzde 40'ına hâkim olunması planlanıyor. AB yetkilileri anlaşmaların zor durumdaki Avrupa ekonomisini canlandıracağı görüşünde. AB düzenlemeleriyle ABD ve Kanada'daki kurullar birbirine

ne uygun hale getirilerek, AB'nin mal ve hizmet ihracatının arttırılabileceği iddia ediliyor. İhracatçılar da gümrük vergilerinin düşürülmesi, bürokratik engellerin asgariye indirilmesi ve daha geniş bir tüketici tabanı vadedilen anlaşmaları desteklemekte. Anlaşmaların bir diğer destekçisi Angela Merkel de TTIP ve CETA'nın çevre ve tüketici haklarının korunmasıyla ilgili Avrupa standartlarının dünya çapında tanınması için bir fırsat sunduğunu ifade ediyor. Özetlemek gerekirse TTIP ve CETA yanlılarına göre bu iki anlaşma, Avrupa'da ekonomik büyüme ve istihdam artışı için mucizevi bir reçete sunmakta.

Ancak kamuoyuna açıklandığı günden bu yana bu mucizevi reçeteye şiddetli biçimde itiraz edenler de var. Müzakere süreçlerinden dışlanan sendikalar, tüketiciyi koruma birlikleri ve çevre örgütleri, 2014'te oluşturdukları TTIP ve CETA karşıtı Avrupa inisiyatifinden bu yana örgütlü biçimde seslerini yük-

seltiyor. 17 Eylül'deki eylem de bu inisiyatifin yanı sıra küreselleşme karşıtları ve bazı siyasi partilerin desteğiyle gerçekleşti. TTIP müzakerelerinin 15. turu Ekim'in ilk haftası New York'ta gerçekleşecek ve Barack Obama'nın görev süresi dolmadan önce müzakerelerin sonuçlandırılması hedefleniyor. Ekim sonunda yapılacak olan AB Bakanlar Konseyi toplantısında da CETA'nın onaylanması bekleniyor. Son dönemde protestoların hız kazanmış olmasının nedeni de Ekim'deki bu yoğun süreci yavaşlatma isteği.

TTIP ve CETA karşıtları anlaşmaların sıradan yurttaşların değil, sadece büyük uluslararası şirketlerin işine yarayacağı görüşünde. Bunun nedenlerinden biri, yapılacak düzenlemelerin bürokratlar ve büyük şirketlerin temsilcileri arasındaki görüşmelerle belirlenecek olması.

Diğer bir sebep işçi hakları ve istihdamla ilgili. Anlaşma karşıtları özellikle ABD'nin

ILO'nun işçi haklarını içeren sekiz temel standardından sadece ikisini onaylamış olduğunu vurgulayan ve ABD'ye uyum sağlamanın çalışanların haklarını Avrupa'da da törpüleyeceği endişesini taşıyor.

Anlaşmaların sıradan Avrupalılar için olumsuz bir sonucu da gıda güvenliği standartlarının ve tüketici haklarının zayıflatılması olacak. Zira ABD'de gıda kalite standartları ve tüketici koruma tedbirleri AB'ye göre daha zayıf ve bu konuda ABD kendi düzenlemelerini Avrupa'ya kabul ettirmek istiyor.

En temel itiraz noktalarından birini de TTIP ve CETA'nın herhangi bir üye devletin yasal düzenlemelerinden dolayı yatırımları zarara uğrayan ve kâr kaybı yaşayan yatırımcılara, ilgili devleti dava etme hakkı tanıyan maddeleri oluşturuyor. Söz konusu yasal düzenlemeler çevreyi ve tüketiciyi korumayı amaçlıyor olsa bile...

Sanal demokrasi

17 Eylül protestolarının ardından AB Komisyonu'nun ticaretten sorumlu üyesi Cecilia Malmström, anlaşmalara karşı çıkanları bilgisizlikle suçladı ve AB kurumlarının internet sayfalarından anlaşmalara dair bilgilere erişilebileceğini ifade etti. Oysa anlaşma karşıtlarının en fazla eleştirdiği hususlardan birini tam da bu bilgiye erişim meselesi oluşturuyor. Zira müzakereler sonuçlanana kadar anlaşmaların tam metnini ya da müzakere tutanaklarını okumak sıradan bir Avrupalı için imkânsız. Avrupa Parlamentosu üyeleri ise bu belgelere ancak belirli koşullarda ulaşabiliyor. Belirli okuma odalarında, hiçbir uzmandan yardım almadan ve belgelerin bir kopyasını

edinmeden sadece okumalarına izin veriliyor. Belgelerin binlerce sayfa tuttuğu düşünülürken bu iznin de aslında pek anlamı olmadığı görülüyor. Üstelik bir Parlamento üyesinin, okuduklarını hafızasında tutsa bile bundan herhangi bir şekilde kamuoyuna bahsetmesi yasak. Parlamenterlere yönelik sınırlama bununla da kalmıyor. Anlaşma metinlerinin onay aşamasındaki rolleri de oldukça kısıtlı. Çünkü anlaşma Parlamento'da ya bütünüyle onaylanmak ya da bütünüyle reddedilmek zorunda. Parlamenterler düzeltme ve değişiklik talebinde bulunamayacak.

Anlaşmaların hazırlık süreçlerinin iki farklı yüzü olduğunu söylemek mümkün. Biri

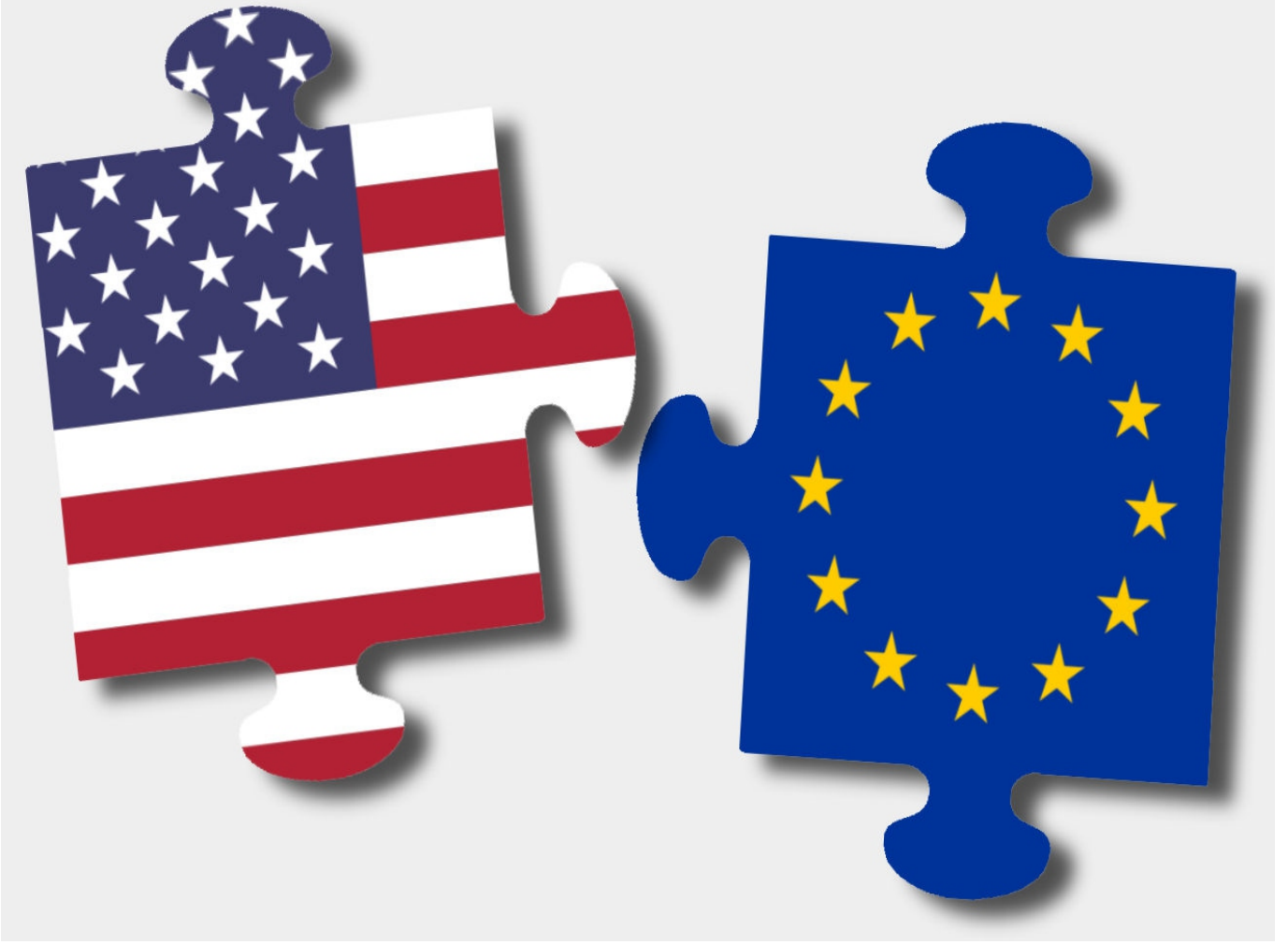
son derece kurumsal, demokratik ve şeffaf biçimde, diğeri ise tam tersine kapalı kapılar ardında ve sadece "büyük sırrı" paylaşmaya elverişli kişilerce yürütülen iki ayrı süreç var. Sıradan bir Avrupa vatandaşı, Avrupa Komisyonu'nun web sitesine girildiğinde ilk bakışta kendini sürecin tam ortasında hissedebilir. Zira anlaşmaların içeriği, etkileri, sürecin gidişatı ve ilgili belgeler için ayrı ayrı başlıklar açılmış. Hatta hazırlık çalışmaları kapsamında yapılan toplantıların gün ve saatleri paylaşılarak konuya özel ilgi duyanların "bazı" toplantılara katılabileceği duyurulmuş. Anlaşmalar için açılan sosyal medya hesapları sayesinde erişilebilirlik/ulaşılabilirlik/şeffaf

lık desteklenmiş. "Kamu istişaresi" başlığı oluşturularak sıradan insanların önerilerinin dikkate alınacağı mesajı verilmiş. Bütün bunlara bakarak tüm Avrupalıların kendilerini etkileyecek bir düzenlemeyle ilgili toplantılara katılarak, görüş bildirerek, incelediği tasarlarda düzeltmeler talep ederek sürece etkin biçimde katıldığı ve adeta bir doğrudan demokrasi örneği verildiği izlenimi oluşuyor.

Ancak bunu doğrulamak için AB kurumlarının web sitelerinin dilinden sıyrılıp sokaktaki gerçek Avrupalıların söylediklerine kulak vermek gerek. İşte burada da karşımıza bir "büyük sır" ve bu sırrı paylaşan az sayıda kişi çıkıyor.

Suya Düşen TTIP

Aysun ÜNAL

Dünya Ticaret Örgütü'nün yapmaya çalıştığı çok taraflı ve geniş kapsamlı Doha ticaret görüşmeleri olumsuz girdince Çin ticaretinin gölgesinde kalan AB ve ABD, Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması (Transatlantic Trade and Investment Partnership-TTIP) için kolları sıvamıştı. Fakat öyle görünüyor ki, mevcut durumda bu anlaşma hayalleri de gündemdeki diğer sorunlardan ve tarafların ortak paydada buluşamamasından dolayı sekteye uğrayacak.

Avrupa Komisyonu, 21 Şubat 2013'te internet sitesinden yaptığı basın açıklamasında, şimdiye kadar yürütülen iki taraflı en büyük ticaret müzakerelerinin ABD'yle başladığını tüm dünyaya duyurmuştu. Buna göre, dünyanın en büyük serbest ticaret bölgesi oluşturulacaktı. Böylece sadece iki taraflı ticaret ve yatırım kuralları yeniden tesis edilmeyecek, tüm dünyada mevcut olan ticaret düzeni de yeniden inşa edilecekti.

TTIP'in iki taraf için de temel hedefi karşılıklı yatırım ve istihdamın artırılmasıydı. Buna istinaden müzakere konuları arasında gümrük tarifelerinin azaltılması/kaldırılması, düzenleyici alanlarda yakınlaşmanın sağlan-

ması ve tarife dışı engellerin (TDE) azaltılması/kaldırılması, hizmet ticaretinin serbestleştirilmesi, fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin adımlar atılması, karşılıklı yatırımların önündeki engellerin kaldırılması ve kamu alanları piyasalarının karşılıklı olarak açılması gelmekteydi. Bu kadar kapsamlı olan bir anlaşmanın hem iki taraf için hem de tüm dünya için oldukça önem taşıyacağı da açıktı.

Geçtiğimiz Nisan'da görevdeki son aylarını yaşayan ABD Başkanı Obama'nın Hannover Fuarı'nı ziyareti sırasında Merkel'le görüştüğü konular arasında TTIP'in bir an önce onaylanması da vardı. Söz konusu anlaşmanın bir an önce olumlu sonuçlandırılmasını isteyen Barack Obama, "en büyük ortağınız ve dostunuz ABD'ye güvenebilirsiniz. İki tarafın da bu anlaşmaya ekonomik büyüme için acil ihtiyacı var" mesajı verdi. Almanya Başbakanı Merkel ise anlaşmanın istihdam üzerindeki olumlu etkisine vurgu yaptı.

Ne var ki, Ağustos'ta iki taraf arasında yapılan 14. müzakere görüşmelerinin sona ermesinden sonra Almanya Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi Bakanı Sigmar Gabriel'in "kimse kabul etmese de

TTIP şimdilik başarısız oldu" açıklaması, bugüne kadar anlaşmaya yönelik yapılan en olumsuz yorum oldu ve görüşmelerin çıkmaza girdiğini akıllara getirdi. Yine de görüşmelerin resmi olarak sona ermediğini belirten Gabriel, "bazı önemli konular" üzerinde anlaşma sağlanamadığını sözlerine ekledi. Şimdiye kadar görüşülen 27 başlık üzerinde hiçbir konuda anlaşma sağlanamadığını belirten Almanya tarafı, bu husustan ABD'yi sorumlu tutarak herhangi bir adım atmadıklarını belirtmiş ve anlaşmanın Obama'nın istediği gibi bu yıl sonuna yetişmesinin mümkün olmadığını dile getirmişti. Avrupa Komisyonu baş sözcüsü Margaritis Schinas ise "ticaret mevzuları zaman alsa da şimdilik topun döndüğünü" belirtmiş, "mevcut durum Gabriel'in belirttiği gibi olsa da Avrupa Komisyonu'nun müzakereleri yıl sonuna kadar olumlu sonuçlandırmaya hazır olduğunu beyan etmişti. Sacrifice, AB yönetiminin ABD hükümetiyle bir anlaşmaya varabilmek için "güvenlik, sağlık, bilgi güvenliği veya toplumsal ya da kültürel çeşitlilik standartları" konularında Avrupa Toplumu'nu ürkütmek gibi bir durumun söz konusu olamayaca-

ğını da vurgulamıştı.

Avrupa'daki tüketici örgütleri TTIP'in en çok etkileyeceği alanlardan tarım ve gıda güvenliği konularında Avrupalıların büyük taviz vermek zorunda kalacağını öne sürmekte. ABD'den gelecek "genetiği değiştirilmiş" gıda maddeleri de Avrupa'da halk sağlığını ciddi anlamda tehdit edecek bir unsur olarak görülmekte.

Ayrıca istihdam anlamında da Almanya'daki çalışan ücretlerinin bu anlaşmayla düşecek olması ve bu durumun da çevre koruma tedbirlerini zayıflatma tehdidi taşıması, sendikaların büyük tepkisine neden oluyor.

Kamuoyu tarafından en çok tepki alan konuya, görüşmelerin gizli gerçekleştiriliyor olması. Geçtiğimiz Mayıs'ta Greenpeace örgütünün TTIP'in gizli belgelerini ifşa etmesi de gizli görüşmelere olan tepkinin artmasına neden olmuştu. Son yapılan kamuoyu araştırmalarına göre de TTIP'e olan halk desteği ciddi ölçüde azalmış. Öyle ki, müzakerelerin başlamasından önce 2011'de Almanya'da yüzde 80 olan TTIP'e destek, bu yıl yüzde 20'ye kadar gerilemiş.

Mültecilere Kampus

Suriye sorunu ilk ortaya çıktığında, bu krizin etkilerinin bu kadar büyüyecek evrensel bir hale geleceği herhalde pek akla gelmezdi. Şimdiyse mesele Yunanistan kamuoyunda çok büyük bir yer tutuyor. Nasıl tutmasın? Onbinlerce Suriyeli Yunanistan üzerinden Avrupa'ya geçmek istiyor. Buna karşılık Avrupa'ya Yunanistan'ın çevresinde olan ülkelere sınırlarını kapattırıp Suriyelileri bir anlamda Yunanistan'da mahkum ediyor. Kathimerini gazetesinin haberine göre, 60 bin sayısız hükümet yetkililerinin belirlediği psikolojik sınırdı. Bu rakamın aşılmasıyla birlikte gerek mülteci gerekse göçmen kitlelerle uğraşmak, siyasal ve iletişimsel açıdan zorlaşıyor. Bu sorunla başbaşa kalan Yunan yetkililer, Suriyelileri artık bütün Yunanistan'a dağıtmaya başladı. Yunan adalarında bulunan mülteci sayısının 13 bin 171'e ulaştığı, Kuzey Yunanistan'daki merkezlerde misafir edilenlerin 16 bin 425, Merkez Yunanistan'da iki bin 387 ve Güney Yunanistan'daysa bu sayının 246 olduğu belirtiliyor. Attiki'de sekiz bin 788 ve Elliniko Havaalanında iki bin 482 kişi misafir edilirken, BM'ye ait tesislerde sekiz bin 693 kişinin kaldığı ve kampların dışında da yedi bin 850 kişinin yaşadığı tahmin ediliyor. Her birinde birkaç binlik nüfus, şiddetli bir mali kriz ve temel ihtiyaçlarını dahi karşılamak için mücadele veren yerel yönetimlerle sivil halkın bulunduğu adalar için her gün yüzlerce

Maria KONSTANTOPOULOU

göçmen almak büyük bir sorun olmakta. Mülteciler bu adalara varduktan sonra, genellikle zor durumlarla karşılaşılıyor. Göreceli olarak kısa bir zaman diliminde rekor sayılara ulaşan göçmenler, birtakım zorlukları da beraberinde getiriyor. En can alıcı sorunlar arasında sayısız iltica talebini işleme almak ve uygun olduğu takdirde koruma ve hizmet sağlama gerekliliğiyle imkânların yetersizliği ve göç sistemindeki büyük ihmaller sayılabilir. UNHCR, kabul altyapısıyla hizmet ve kayıt usullerinin gerçek ihtiyaçların çok gerisinde kaldığını dile getirerek, çeşitli uyarılarda bulunuyor. Fakat esas sorun, Yunan hükümetinin adalarda kurduğu ve "hotspot" olarak bilinen kapalı merkezlerde sığınmacı ve göçmenlerin kabulüyle kimlik tespit ve başvuru işlemlerinin yapıldığı yerlerde oluyor. Bu tür merkezlerin yapılması çok güzel ve takdir

edilen bir çalışma ancak bu kampların içinde sürekli olaylar oluyor ve bu durum da adalarda yaşayan insanların tedirgin ediyor. Zaman geçtikçe mülteciler gittikçe çoğalıyor ve kampların dışında yaşamaya başlıyor. Bu durumda asayiş tehlikeye giriyor ve bunun sonucunda insanlar ayaklanarak "artık bu insanları istemiyoruz" diyor. Ama tabii ki bu konuda güzel insanlık örnekleri de var. Midilli adasında yaşayan üç yaşlı kadının Suriyeli bebeklere yemek verdikleri fotoğrafına örnek olarak gösterilebilir. Bu fotoğraf dünyaya insanlığı gösterdi. Bunun yanında bir Yunan evinde bir Suriyeli aileyi misafir etmesi de sayılabilir. Ve daha birçok örnek var. Ama asıl mesele Suriyelilerin Yunan toplumuna entegre olmaları sorunu. Yunan hükümeti, Suriyeliler topluma entegre olsun diye bir paket açıkladı. Bu pakete göre Suriyeliler okullara ka-

yıt yaptırabilecekler ve Arapça bilen öğretmenler bu okullara alınacak. Ne var ki, bu da sorun teşkil etmekte, zira Yunan toplumunda çocuğunun sınıf arkadaşının Suriyeli olmasını kolay kolay kabul etmeyecek anne-baba çok.

Aslında Yunanistan göç olgusuna yabancı değil. Özellikle 1950'li yıllarda on binlerce hatta yüzbinlerce insan daha iyi bir hayat yaşayabilmek için ülkeden ayrılıp kendi hayallerinin peşinden gitti. Sonra ekonomik kriz oldu ve yine on binlerce Yunan dünyanın çeşitli yerlerine iş bulmak için gidiyor. Şimdi göç alınması bir sorun mu oluyor? Biraz da bu nedenle, asıl sorunun insanlarda değil hükümet politikalarında olduğunu çünkü altyapı ya da bir göç politikası oluşturmadan on binlerce insanın kabul edildiğini söyleyenler var.

ATAUM

e-bülten

İletişim

Adres: Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM)
Cemal Gürsel Caddesi, 06590 Cebeci, Ankara
Telefon: 0 (312) 362 07 62
Faks: 0 (312) 320 50 61
Web: www.ataum.ankara.edu.tr/ebulden
E-posta: ataum@education.ankara.edu.tr

Editör: Erdem DENK
Tasarım: Turan BACI - Erdem DENK

* Yazılarınızla katkıda bulunmak için denk@ankara.edu.tr adresine email atabilirsiniz.

* ATAUM E-Bülten'de yer alan yazılar ve görüşler tamamen yazarlarına aittir. ATAUM'un resmi görüşü değildir.

* Bu e-bülten içinde yer alan özel kullanım lisanslı tüm yazı ve görsellerin bütün hakları ATAUM'a aittir.

* Bu e-bülten, kaynak gösterilerek kopyalanabilir, dağıtılabilir, basılabilir.

Sahibi: ATAUM adına Sanem BAYKAL • **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Erdem DENK • **Yayının Türü:** Süreli (Aylık) • **Basım Yeri:** Hermes Ofset Ltd. Şti., Kazım Karabekir Cad. Murat Çarşısı 39/16 İskitler/ANKARA Tel: 0(312) 341 01 97 • **Basım Tarihi:** 10. 10. 2016

Merkel 'Sığınacak' Liman Arıyor

Aygün KARLI

Almanya'nın kuzeydoğusunda yapılan meclis seçimlerinden çıkan ilk sonuçlara göre, Başbakan Angela Merkel'in partisi Hristiyan Demokrat Birliği (CDU), oyların yüzde 19'unu alarak üçüncü oldu. Alman medyası bunun CDU'

nun tarihinde Mecklenburg-Vorpommern eyaletinde aldığı en düşük oy olduğunu duyurdu. Eyaletteki seçimlerde en yüksek oyu yüzde 30 ile merkez sol Sosyal Demokratlar aldı. Göçmen ve İslam karşıtı söylemiyle bili-

nen sağcı Almanya için Alternatif (AfD) partisi ise, yüzde 22 oyla CDU'yu geçerek 2. sırada yer aldı. Yerel seçimlerden önce Almanya'daki siyasi partiler AfD ile olası bir koalisyonla gitmeyeceklerini açıklamıştı. CDU ise

2006'dan bu yana eyaletteki koalisyon hükümetinde yer alıyordu. CDU'nun yeni koalisyonda da yer alması bekleniyor.

Sosyal Demokratlar birinci, İrkçılar (AfD) yükselişte

Yerel seçimler, hem Başbakan Merkel'in mülteci politikası açısından hem de gelecek yıl yapılacak federal seçim öncesi bir sınav olarak görülüyordu. Almanya'nın geçtiğimiz yıl toplam 1.1 milyon mülteci kabul etmesi seçimin aynı zamanda bir sınav olduğunun en bariz göstergesi. Çünkü bu karardan sonra ülkedeki göçmen karşıtlığı hızla yükselişe geçmişti. Yorumlara göre, seçim sonuçlarının ardından mültecilere yönelik açık kapı politikasını değiştirmesi için Merkel büyük baskı altında kalacak. Diğer ulus-

lararası haber ajansları da Merkel'in seçimleri kaybetmesini arka bahçede alınmış küçük düşürücü bir sonuç olarak nitelendirdi. Almanya'da Mart'ta üç eyalette yapılan seçimlerde de oy oranı düşen Merkel'in önümüzdeki aylarda büyük zorluklar yaşayacağı düşünülüyor. Ancak Merkel'in düşüşünün aksine oy oranları hızla yükselen bir parti var. Bu parti de Almanya için Alternatif Partisi.

Bundan altı ay önce üç eyalette yapılan seçimlerde de büyük bir yükseliş gösteren AfD'nin Almanya'nın siyasi

hayatında gelecekte daha etkin olması bekleniyor. AfD lideri Frauke Petry, önceki ve şimdiki seçim sonuçlarının nedeninin Merkel'in "feci mülteci politikası" olduğunu söylüyor. AfD bu seçimlere de "Sınırları iyice kapatalım" ve "Sığınmacı kaosu durduralım" gibi sloganlarla girmişti. Ajanslar gelişmeleri popülist AfD partisinin daha önce hiç olmadığı kadar başarı kazanması ve Alman seçimlerinin Başbakan Merkel'in göçmenlerden yana politikasına ne kadar şiddetle karşı çıktığının göstergesi olarak

haberleştiriyor. Nitekim analiz yapanlara göre de AfD'ye oy veren birçok kişi Merkel'in mülteci politikalarından hoşnut olmayanlar ve AfD'nin popülist söylemlerinden etkilenenler. Sonuçlar, Almanya'da Merkel'in göçmen politikasını destekleyenlerle bu politikaya öfke duyanlar arasındaki kutuplaşmanın giderek arttığını gösteriyor. Ayrıca Nazilerin geri döndüğünü iddia edenler de azımsanmayacak kadar fazla.

Merkel'in tutumu: Değişken

Merkel'se Berlin eyalet meclisi seçimlerinde alınan sonucun lideri olduğu Hristiyan Demokrat Birlik Partisi için hayal kırıklığı olduğunu söyledi. Seçimde bu sonucun ortaya çıkmasının nedenini hükümetin yürüttüğü sığınmacı politikasının yönünün ve hedefinin yeterince anlatılmaması olarak gören Merkel, sığınmacı politikasının hedeflerini daha iyi anlatmaya çaba göstereceğini ifade etti. Merkel, sığınmacı krizine ilişkin söylediği ve kamuoyunda sıkça eleştirilen "bunu başa-

rırız" sözüne de değinerek, bu sözden çok farklı anlamlar çıkarıldığını ve bundan dolayı bu söz artık pek tekrarlamak istemediğini dile getirdi. Sığınmacılar konusunda son yıllarda her şeyi doğru yapmadıklarına işaret eden Merkel, "Elimde olsa, Alman hükümeti ve tüm sorumluluk taşıyanlarla birlikte 2015'in yazında karşılaştığımız duruma daha iyi hazırlanmak için zamanı geri çevirmek isterdim" ifadesini kullandı. Merkel, yine de bu konuda çok şey başardıklarını, hala da

birçok alanda yapılması gerekenlerin olduğunu söyledi. Geçen hafta yapılan bir ankette katılımcıların yüzde 82'sinin sığınmacı politikasını düzeltilmesini istediğine işaret eden Başbakan Merkel, insanların nasıl bir politika değişikliği istediğini söylemeleri durumunda kendisinin bu konuda düşünmeye ve konuşmaya hazır olduğunu bildirdi.

Ancak Merkel, Çin'deki G20 oturumlarına verilen aralarda gazetecilerle yaptığı sohbetlerde mülteci konusunda

alınan kararların doğru olduğuna inandıklarını ve bu konu üzerinde çalışmaya devam edeceklerini belirtti. Yapılan yorumlara göre Merkel'in tahtı sallanmaya başlamış durumda ve onun ikircikli söylemleri de bunun göstergesi. Gelecek federal seçimler 2017'de yapılacak. Merkel'in 2017'ye kadar mülteci meselesini topluma nasıl sunacağı ve açıkça toplumun büyük çoğunluğunun karşı çıktığı bu politikadan nasıl tavizler vereceği de bilinmezliğini koruyor.

Apple'a Yeni Fatura

Aysun ÜNAL

Tüm dünyanın merakla beklediği Apple'ın Iphone serisinin 7. jenerasyonu geçtiği günlerde büyük bir lansmanla hayranlarıyla buluştu. Bu lansmandan hemen önceyse Apple başka bir konuyla dünya gündemindeydi: Vergi Kaçırma. İddiacı taraf olan AB Komisyonu bu vergi inceleme işini 2013'ten berisık takip etmekte fakat Apple konusunun Iphone 7'nin lansmanından hemen önce gündeme gelmesi, akıllara Avrupa'nın ABD'yle yapmayı planladığı Yatırım ve Ticaret Anlaşması'nın çıkmaza girmesinin yan etkilerini getiriyor değil.

Söz konusu anlaşmazlığın konusu Apple'ın 2003-2014 yıllarında İrlanda'da elde ettiği kar üzerinden AB'ne ödemesi gereken vergi tutarından kaynaklanıyor. Bu yıllar arasında Apple Inc.'in Avrupa ayağı olan ve İrlanda'da bulunan Apple Operations Europe ve Apple Sales International, Apple'ın tüm fikri mülkiyet haklarını ellerinde bulundurmakla kalmıyor tüm Apple ürünlerini Güney ve Kuzey Amerika dışında satma yetkisini de elinde tutuyor. Apple Operations Europe, Apple Inc. ile yaptığı sözleşmeye göre, ABD'deki Apple Inc.'in AR-GE faaliyetlerini desteklemek üzere her yıl elde ettiği gelirin belirli bir kısmını aktarmak zorunda. Bu aktarılan tutar 2011'de 2 milyar ABD dolarıyken, 2014'e doğru önemli ölçüde arttı. Apple Sales International ise elde ettiği karın büyük bölümünü "şirket merkezi" olarak gösterilen ABD'deki "Head Office"e aktarmakta. Fa-

kat Avrupa Komisyonu'nun yaptığı basın açıklamasına göre bu "Head Office" her hangi bir ülkede yerleşik değil ve bir çalışan takımı da bulunmamakta. Şirketin aktiviteleri tamamen dönemsel kurul toplantılarından oluşmakta ve bu kurul üyeleri zaten hâlihazırda Apple Inc.'te çalışan direktörlerden oluşmakta. Yani tüm Avrupa, Orta Doğu, Afrika ve Hindistan'da yapılan satış ve satış sonrası destek sonucu İrlanda'da yerleşik Apple Sales International'ın elde ettiği gelirin çok yüksek tutardaki bölümü bu suni "Head Office"e gönderilip vergilendirmeye tabi olmazken, İrlanda hükümeti tarafından vergilendirilen miktar çok çok küçük kalmakta. Öyle ki, 2014'te Apple'ın ödediği vergi yüzde 0.05'e kadar gerilemiş ve bu da tüm dünyaya tasarım telefon satan bir devin İrlanda'daki bir çok şirketten çok daha az vergi ödemesini gündeme getirdi. Evrensel vergi eşitliği ve adaleti ilkeleriyle bağdaşmayan bu durumsa, henüz ekonomisi toparlanamamış bir Birliğin gözünden elbette kaçmadı. Avrupa Komisyonu'nun gözünden kaçmayan bu ufak vergi ayrıntısının tutarıysa yaklaşık 13 milyar Euro ve gecikme faizi. AB'nin bu konuda ayrıntılı inceleme yapıp şirkete bu fatu-rayı kesmesinin AB Huku-ku'nda münhasır bir yeri bulunmamakta. Fakat AB'nin genel bir vergi sistemi bulunmamakla birlikte, üye ülkelerin vergi politikalarının birayların Tek Pazar sisteminden faydalanmalarını engellemeyecek, ekonomik faali-

yetlerini olumsuz yönde etkilemeyecek ve vergi kaçakçılığının önüne geçecek bir şekilde olması da genel kabul görmüş vergi politikalarından biri.

Buna göre AB, üye ülkelerdeki vergi sistemlerinin AB'nin amaçları ve istihdam yaratma amaçlarıyla uyumluluğunu, malların, hizmetlerin ve sermayenin serbest dolaşımını engellememesini, bazı işletmelere adil olmayan bir avantaj vermemesini, tüketiciler, şirketler ve çalışanlar arasında ayrımcılık yapmamalarını gözetmekte. Komisyonun değerlendirmesine göre, İrlanda'nın Apple'a uyguladığı vergi politikasında karın büyük bir kısmının İrlanda dışına aktarılması, AB'nin bu temel rekabet ve vergi politikalarına aykırı. Gerçekçi olmayan ve ekonomik açıdan adil olmayan bu kar aktarımı uygulamasının İrlanda Hükümeti tarafından geriye dönük olarak düzeltilmesi Komisyon tarafından talep edilmekte. Bundan sonrası için de İrlanda merkezli bu iki şirketin elde ettiği tüm gelirin yine İrlanda sınırları içinde vergilendirmeye tabi tutulması belirtilmekte. Fakat Avrupa Komisyonu, İrlanda'nın vergilendirme sisteminin uyguladığı kurumlar vergisi oranına karıştığını, kararının akıllara bunu sorguladığını getirmemesi gerektiğini de belirtmekte.

Avrupa Komisyonu üye devletlerin vergi uygulamalarını Haziran 2013'ten beri incelemekte ve Aralık 2014'ten beri de bu incelemeyi ayrıntılı bir şekilde yürütmekte. Ekim 2015'te Lüksemburg ve

Hollanda'nın Fiat ve Starbucks'a uyguladıkları vergi avantajında da aynı şekilde görüşünü bildirmişti. Ayrıca Lüksemburg'un Amazon ve McDonalds'a vergi avantajı uygulayıp uygulamadığı konusu da şu an mercek altında. Zira daha adil ve şeffaf bir vergi sistemi Avrupa Komisyonu'nun üzerinde durduğu en önemli konular arasında.

Apple'ın Avrupa, Afrika, Ortadoğu ve Hindistan'daki tüm operasyonlarını İrlanda üzerinden yapılanmadan yürütüp satışları bu ofiste kayda geçirmesine rağmen bölgeye ödediği verginin bu kadar düşük olması, verginin ahlaki boyutunu ön plana çıkararak firmanın imajını sorguluyor. Firmanın tüm bu iddialara yanıtıysa çok gecikmeden Tim Cook imzalı bir mektupla yapıldı. Mektupta bugüne kadar Apple'ın AB'de 1.5 milyon kişiye, İrlanda'daysa yaklaşık 6 bin kişiye istihdam yarattığı belirtiliyor ve ABD'de olduğu gibi İrlanda'da da vergi rekortmeni oldukları yer alıyor. Komisyon'un bu kararına itiraz edecekleri ve ödemeleri gereken verginin de daha fazla olamayacağı mektupta belirtilen bir diğer husus.

Tüm bu olan bitenden en karlı çıkan tarafsız şimdilik Brexit yanlıları gibi duruyor. Birleşik Krallık'taki Brexit yanlıları, Komisyon'un bu kararını öne sürerek, AB'nin içişlere fazla müdahale etmesini güçlü bir gerekçe olarak kampanyalarına dâhil ediyor.

Elbise Askısının Basit Anlamı

Elâ BİLGEN

Polonya'nın Hukuk ve Adalet Partisi, Soğuk Savaş'ın sona ermesinden bu yana elde edilen en büyük seçim zafetine imza atarak Ekim 2015'te tek başına iktidara gelmişti. Hükümet kurulumu kurulmaz girişilen icraatlarla bir yandan ülke içinde huzursuzluğa neden olarak büyük ölçekli protestoları tetikledi, diğer yandan da AB'nin tepkisini çekerek Brüksel'i harekete geçirdi. Söz konusu icraatların başında Anayasa Mahkemesi'nin yetkilerinin sınırlandırılması, "hastalık ve mikrop taşıyıcısı" olarak nitelenen mültecilere yönelik ayırıcı tedbirlere başvurulması ve kürtaj ve yapay dölleme konularında cinsiyetçi uygulamaların sergilenmesi gelmekte. 23 Eylül'de Meclis'ten geçen yeni kürtaj yasası da bu kargaşa ortamını alevlendiren en güncel tartışma oldu.

Geçtiğimiz Nisan'da hükümetin kürtajla ilgili yeni bir düzenlemeye gidileceğini duyurmasıyla başkent Varşova, kadın hakları savunucularının eylemlerine sahne olmuştu. Hâlihazırda AB ülkeleri içinde en sınırlayıcı kürtaj yasasına sahip olan ülkede bu konuda hakları genişleten reformlar talep edilirken, hükümetin kürtajın her türlü sünnün yasaklanması yönündeki niyet beyanı yaz boyunca da binlerce kişinin sokaklara dökülmesine yol açtı.

Hükümet tarafından desteklenen kürtaj karşıtı "sivil" toplum örgütleri kürtajın tam olarak yasaklanması için imza toplamaya başlamış ve hükümet yetkilileri de yüz bin imzaya ulaşılmış halinde "halkın sesine" kulak verilerek yasa tasarısının Meclis gündemine getirileceği vadedinde bulunmuştu. Hukuk ve

Adalet Partisi, "demokratik taleplere" verdiği önemi gösterdi ve 460 üyeli Polonya Meclisi 230 olumlu oyla kürtaj yasağını kabul etti.

Günümüzde kürtaj yasağına karşı en açık tepkinin liberal demokrasilerde gösterildiği görüşü yaygındır, Sovyetler Birliği 1920'de kürtajı hukuken serbest hâle getiren ilk devlet olmuştu. Doğu Bloku ülkelerinden Polonya'da da 1960'lar ve 1970'lerde kürtaj serbestti ve hatta komşu ülkelerden kürtaj için ülkeye gelenler oluyordu. Soğuk Savaşın ardından "demokrasiye geçilmesi"yle 1993'te "Aile Planlaması, İnsan Fetüsünün Korunması ve Gebeliğin Sonlandırılması İzin Verilen Haller Hakkında Kanun" kabul edildi. Kısaca 1993 Yasası diye anılan düzenleme, ancak belirli koşullarda kürtajı izin vermektedir. Koşulların ilki, gebeliğin annenin hayatını veya sağlığını tehlikeye atmasıydı. İkincisi, fetüsün ciddi biçimde hasar gördüğünün veya hayati risk oluşturan ve tedavisi de mümkün olmayan bir hastalık taşıdığından anlaşılmasıydı. Üçüncüsü de gebeliğin suç oluşturan bir fiil (teccavüz, ensest vb.) sonucunda gerçekleşmiş olmasıydı.

1993 Yasası bu hâliyle bile diğer AB üyelerinin düzenlemelerine nazaran kürtaj hakkını oldukça sınırlandırmaktaydı. Bu konuda Polonya'ya en benzer yasal düzenleme Kuzey İrlanda'nınki. Bu ülkede de kürtajı, ancak annenin hayatının tehlikede olması gibi çok istisnai durumlarda izin veriliyor. Buna karşılık İngiltere, Lüksemburg, Finlandiya, İzlanda, Monako ve Kıbrıs'ta "sosyo-ekonomik gereklilikler" gibi geniş yorumlamaya açık bir tanım-

lama kullanılıyor. Nitekim örneğin Finlandiya'da kadının yaşı ve çocuğun bakımını üstlenebilecek durumda olup olmadığı kürtajı başvurabilmesinin ölçütlerini oluşturuyor.

Üstelik 1993 Yasası'yla tanımlanan koşulların sağlandığı durumlarda bile kürtaj talebinde bulunan kişilere uygulamada bazı güçlükler çıkarılıyor ve talebinden vazgeçmesi yönünde baskı kuruluyordu. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, önüne gelen davaların büyük bir bölümünde, ortak bir Avrupa standardı oluşmamış olduğu gerekçesiyle kürtaj konusunda devletlere takdir yetkisi tanımasını gerektiğine hükmetmekte. Buna rağmen 2012'de karara bağlanan bir davada Polonya hükümetinin AİHS'nin 3. maddesini (işkencenin, insanlık dışı ve onur kırıcı muamelenin yasaklanması) ihlal ettiği sonucuna varmıştı. Bu açıdan AİHM'in kürtaj konusunda verdiği önemli kararlardan sayılan P. ve S. – Polonya davası, tecavüz sonucu hamile kalan 14 yaşındaki çocuğa kendisi ve annesinin talebine rağmen doktorların kürtaj uygulaması, Katolik rahiplerin ve kürtaj karşıtlarının çocuk üzerinde baskı kurması ve kendisini kürtajı zorladığı gerekçesiyle çocuğun ailesinden alınarak sığınma evine yerleştirilmesini konu almaktaydı.

Bu nedenlerle 1993 Yasası ve uygulaması insan hakları örgütleri tarafından zaten çokça eleştirilmekte ve genişletilmesi talep edilmektedir. Ancak yeni değişiklikler tam tersine hastalık riski, tecavüz ve ensest durumları bile yasal kürtaj gerekçeleri olmaktan çıkarıldı. Böylece kür-

taj uygulamalarının neredeyse tamamı suç olarak kodlanmış oldu. Üstelik kürtaj olmak isteyen kadın ve ona yardım eden doktor ve diğer sağlık görevlilerine beş yıla varan hapis cezaları verilmesinin de önü açıldı.

Kadın hakları örgütleri, resmi kürtaj vakalarının düşük sayılarla ifade edilmesine rağmen yasadışı ve doğal olarak tehlikeli yöntemlere başvuranın hiç de azımsanmayacak miktarda olduğuna dikkat çekiyor. Kadınların hayatını riske atan yöntemlere ithafen en erişilebilir kürtaj araçlarından biri olan ve ilkel çağrışımlar barındıran elbise askısı, Polonya'daki yasak karşıtı gösterilerin simgesi haline gelmiş durumda. Bu sıradan eşya, barındırdığı sıra dışı anlamla, toplumlarımızda kadınların yaşama hakkının ne denli sıradışı bir talebe dönüştürüldüğüne işaret ediyor. Kürtaj tartışmaları öyle sık gündeme geliyor ki, ortada yüzyıllardır çözülmemiş bir sorun olduğu izlenimi yaratıyor. Örneğin Katolik Kilisesi'nin etkisi, Polonya gibi ülkelerde ortadan kaldırılamayacak bir problem olarak algılanıyor. Oysa Kilise'nin örneğin boşanmaya da karşı olması Polonya'daki evliliklerin üçte birinin boşanmayla sonuçlanmasını engellemiyor. Kürtaj meselesi, değer yargıları ve dünya görüşüne fazlasıyla bağlı bir sorun olarak ele alınmakta. Bunun gereği olarak da toplumlara acele hukuki düzenlemeler dayatılıyor. Belki de eril politikacılar ve hukukçular biraz derin durup "sosyal"ın işleyişini izlemeli. Ayrımcılık ve cinsiyetçiliğin aceleciliğine kapılmak belki de sorunu çözmek için yeterlidir.

Finlandiya'nın Yeni Yüzü

Aygün KARLI

Finlandiya belki de tarihinin en büyük ekonomik krizini neo-liberal politikalarla aşmaya çalışıyorsun, ülkede yaşayan insanlardan geçimini iki işle sağlamaya çalışanların sayısı bir hayli artmış va-

ziette. Köleliği andıran düzenin eşğine geldiği katılımcılar tarafından lanse edilen Fin toplumsal düzeninde durum hiç de parlak gözüküyor. Özellikle iki işte çalışmaları konusunda 83 katılımcı üye-

rinde yapılan söyleşiler, birbirinden çarpıcı ifadeleri gözler önüne sermiş. 83 katılımcının hemen hemen hepsinde bitkinlik, yorgunluk ve depresyon göze çarpıyor. Geri kalan az sayıda kişiye bu-

nu fazladan para kazanmak ve hoş bir değişiklik sağlama amacıyla yapılan bir iş olarak gördüğü için durumdan fazla etkilenmiyor.

Toplumun alışkanlıkları değişiyor

AB'nin istatistik ajansı Eurostat'ın 2015 verilerine göre, Finlandiya'da iki işte birde çalışan kişi sayısı 2005 verilerine oranla 95 bin kişi birden artarak 145 bin kişi oldu. Beş buçuk milyon nüfuslu bir ülkeye göre bir hayli yüksek olan bu rakamı Helsinki Üniversitesi'nde sosyal politika-

lar ve kamu politikaları alanında profesör olan Heikki Hiilamo şu şekilde yorumluyor: "Bence insanların ikinci hatta üçüncü işi tercih etmelerinin nedeni, birçok insanın part time işte çalışıyor oluşt ve part time işte çalışmıyor oluşt dahi pozisyonlarının düşük olması. Bu insanlar dü-

şük maaş alıyor ve kiralariyle faturalarını ödeyebilmek için ikinci bir işe girme ihtiyacı hissediyor. Hayatta kalmak için insanlar ikinci veya üçüncü bir işe giriyor, başka seçenekleri de yok." Hiilamo, bu insanların aksine diğer insanların mutlu olduğunu çünkü part time işlerin kişileri bilgi

tabanlı ekonomiye hazır hale getireceğini düşündüklerini de vurguluyor. Ayrıca endüstriyel toplumdan bilgi ve beceri tabanlı topluma geçişin toplumun kültürel alışkanlıklarını değiştirdiğini de sözlerine ekliyor.

Yaşamak=Çalışmak

Hiilamo, iki işte birden çalışanların psikolojik analizini yapmak adına araştırmaya konu olan 83 kişiyle yüz yüze getirilmiş. Profesör, yaptığı görüşmelerin ardından kişilerin verdikleri yanıtlardan onların tükenmenin eşğine geldikleri sonucuna varmış.

Tek işte çalışanların ücretlerinin giderlerini karşılamakta yetersiz olduğunu söyleyen Hiilamo, ilk işlerinde bir saniye bile kafalarını kaldıramayan kişilerin -ki aksi ücret kaybına neden oluyor- ikinci işlerinden de kafalarını bir saniye dahi kaldırma-

arak tüm haftalarını çalışmaya harcadıklarını söylüyor. Birçok insan için farklı yerlerde çalışmak iş hayatı yapbozunun farklı parçalarını oluşturmak anlamına geliyordu. İnsanlar 0-37.5 saat arası çalışma saatleriyle iş hayatında yer edinebiliyordu ve

artan sıfır saat iş sözleşmeleriyle tehlikeleri de beraberinde getirdi. Buysa insanların ek iş yaparak gelirlerini arttırmanın peşine düşmeleri sonucunu yarattı.

Para varsa uyku yok

Araştırmaya konu olan kişilerin hayatlarıyla ilgili yapılan söyleşilerde gönüllü kişilerden bazıları aileleri olmadığı için ek iş yapmaya gönüllü olduklarını ve gelirlerini arttırabildiklerini söylüyor. Bazılarıysa örneğin şarkı söyleyerek ikinci işini yapıyor ve bir hobi gibi ikinci işini sürdürüyor. Araştırmaya katılan Anna Ruokamo, sadece 26 yaşında. Anna, bir hafta içerisinde üç iş birden yapmış. İlahiyat alanında yüksek

lisans yapan Ruokamo, şimdise bir iç mimarlık firmasında tam zamanlı iş bulmayı başarmış. Kendisine göre toplum birden çok becerisi olan insanları arıyor ancak bu toplumun insanları düşük ücretle çalıştırmanın yollarını araması anlamına da geliyor. Araştırmaya katılan diğer bazı kişilerin görüşleri ise şöyle: "Ben iki işle uğraşmaya çalışırken uyku problemlerim baş göstermeye başladı, kendimi pek iyi hissetmi-

yorum, yorgunum ve uykusuzum.". "Yoruldu, diğer işi elimde tutamayacakmışım gibi hissediyorum. Şanslıyım ki ilgilenmek zorunda olduğum bir çocuğum yok". "Artık bir aile kurmanın hayalini bile kuramıyorum, bunu göze alamam ve bu strese katlanamam, yalnız olmak iyidir." "Bazen yaptığım bu şey zordur. Arkadaşlarımı görebilmem adına herhangi bir hobim yok. Part time işçi olmayı ben seçmedim, hayatta he-

nüz tatmin noktasına ulaşamadım. Ancak şanslıyım ki ellimi devirmeme rağmen hala bir iş bulabiliyorum". "Mali anlamda da iki iş yapmaktan mutlu olduğumu söyleyemem. İki iş birden yapıyorum ancak ayda brüt olarak elimе yalnızca iki bin Euro geçiyor." Bunlar konuşanların yalnızca bir kısmı. Diğer kısmının durumu da pek farklı değil.

Modern kölelik

Finlandiya'da çalışmak da iş bulmak da gün geçtikçe zorlaşıyor. Profesör Hiilamo'ya göre modern toplumun büyüyen karmaşıklığı, özellikle uzmanlık alanlarında part time iş sayısının artmasını devam ettirecek. Ayrıca bir bireyi yalnızca bir iş için eğitme ve ömür boyu o bireye bu iş için para verme devri de sona erdi. Hiilamo, part time işlerin sosyal ve kamu politikaları anlamında daha az eğitilmiş kişilere ayrılması gerektiğini, özellikle öğrencilerin ileride çalışmak istedikleri

alanlarda şimdiden part time çalışarak tecrübe edinmeleri gerektiğini söylüyor. Finlandiya'da zaten düşük ücretli çalışan işçiler mevcut. Nitekim Finlandiya'nın da onlara ihtiyacı var. Ancak bunların sayısının artması toplumun alt basamağında olanların sayısının artması anlamına gelir. Yalnızca temel eğitim alanların dahi yarısının istihdam edilebildiğini söyleyen Hiilamo, işsiz insanları işe teşvik etmek için kendilerine ek 300 Euro gelir sağlandığını ifade ederek kira konusunda

yaşanan maddi problemlerin de yalnızca Helsinki bölgesiyle sınırlı olabileceğini, ikinci işin temel nedeninin yüksek yaşam giderleri olduğunu belirtiyor. Hiilamo'ya göre çözüm yüksek yaşam standartlarını azaltmak değil, kira ve ev fiyatlarını düşürmek. Ona göre eğer kira ve ev fiyatları düşürülürse kimse iki işte birden çalışmak zorunda kalmayacak. Nitekim sol koalisyon sözcüsü Li Andersson'un uyarısı da işsizlikle alakalı. Kendisi hükümetin işsizlikle ilgili yüksek

tedbir almak zorunda olduğunu belirtiyor. Hükümet, çalışan insanların fazla olduğunu iddia ediyor ve işsizlikle ilgili yapıcı çözümler geliştirmiyor. İlk anda bakıldığında bir kişinin iki iş yapabilmesi iş fazlalığı anlamına gelebilir. Ancak Finlandiya'daki yaşam standartları düşünüldüğünde işler fazlalaşsa dahi ücretler düşüyor. Böylelikle kişiler yaşam standardını sağlayabilmek adına ek iş arıyorlar.

Finlandiya'nın Bayrak Günleri

Dicle KORKMAZ TEMEL

Finlandiya'da ülke tarihinin önde gelen kişileri doğum ya da ölüm günlerinde Fin bayrağı göndere çekilerek anılıyor. Bu uygulama, Finlandiya'nın ülke tarihi için önemli şahsiyetlerini onurlandırması dışında sanata ve edebiyata ve uluslaşma sürecine verilen önemin de bir göstergesi niteliğinde. Ülkenin ulusal bayramlarına ek olarak kanunla belirlenen resmi bayrak günleri ve Fin bayrağının göndere çekilmesinin bir gelenek halini aldığı gayri resmi bayrak günleri mevcut. Mareşal Carl Gustaf Emil Mannerheim'in doğumgünü olan 4 Temmuz tarihi resmi bayrak günü iken şair Runeberg'in doğumgünü olan 5 Şubat, kadın hakları aktivisti ve yazar Minna Canth'ın doğumgünü 19 Mart, yazınsal Fincenin öncüsü kabul edilen Mikael Agricola'nın ölüm tarihi ve Fin folklorünü biraraya getiren Elias Lönnrot'un doğumgünü 9 Nisan, Finlandiya'nın kurucusu kabul edilen Snellman'ın doğumgünü 12 Mayıs, şair Eino Leino'nun doğumgünü 6 Temmuz, yazar Aleksis Kivi'nin doğumgünü 10 Ekim ve kompozitör Jean Sibelius'un doğumgünü 8 Aralık gayriresmi bayrak günlerinden kabul ediliyor ve söz konusu günlerde Fin bayrağı göndere çekiliyor.

Finlandiya tarihi ve ulusu için bu kadar önemli kişileri kısaca tanımakta fayda var. Mareşal Carl Gustaf Emil Mannerheim, 2000'li yılların başında yapılan bir oylamada Finlandiya'nın en önemli kişisi seçilmiş. II. Dünya Sa-

vaşı'nda Sovyetlere karşı gösterilen mücadeledeki başarısı Fin tarihindeki yerini almasını sağlamış. Kasım 1939-Mart 1940 arasında devam eden Kış Savaşı'nda sayı ve mühimmat açısından Sovyetler Birliği'yle kıyaslanmayacak kadar zayıf olan Fin askerlerin gösterdiği direnç ve Mannerheim'in komutası ülke tarihi açısından son derece önemli. Sovyetler Birliği'nin Milletler Cemiyeti'nden atılmasına neden olan savaşta bir çeşit yanıcı silah olan Molotof kokteyli de bu ismi almış. Dönemin Sovyet Dışişleri Bakanı Vyachislav Molotov, uçakların Fin halkını bombalamadıklarını, aksine insani yardım malzemesi atıklarını ve sanılanın aksine Fin halkını özgürleştirmeyi amaçladıklarını ifade edince, Fin askerler de "Molotof kokteyli" adını verdikleri yanıcı şişeleri "Molotof'un piknik sepeti" olarak adlandırdıkları Sovyet tanklarına atarak büyük zayıyata neden olmuş. 1944-1946 yıllarında cumhurbaşkanlığı da yapan Mannerheim, 1951'de vefat etmiş.

5 Şubat'ta anılan Runeberg ise Finlandiya'nın ulusal şairi kabul ediliyor. Şiirlerinde vatanseverlik duygusunun çok yoğun hissedildiği Runeberg, aynı zamanda Fin ulusal marşını da kaleme alan kişi. Onu, doğum günlerinde göndere bayrak çekilerek anılan diğer kişilerden ayıran bir özellikse her yıl 5 Şubat'ta ülke genelinde marketlerde ve pastanelerde satılan ve "Runeberg tartı" olarak anılan bir çeşit kek. Ünlü şairin eşi

ve tarihi roman yazarlığında öncü isim kabul edilen yazar Fredrika Runeberg, aynı zamanda çok da iyi bir aşçıymış. Sık sık maddi sıkıntı çeken Runebergler, Fredrika Runeberg'in idareli tutumuyla bu problemi çözmeye çalışmış. Fredrika Runeberg'in ekmek kırıntılarını hamur haline getirdikten sonra bahçedeki meyvelerden yaptığı jöleyi hamurun üzerine koyarak pişirdiği kek ünlü şairin her sabah yediği kahvaltı olmuş. Şairin ölümünden sonra, doğumgünü olan 5 Şubat tarihi Runeberg günü olarak adlandırılmış ve Runeberg tartı pişirilerek şair anılmaya başlanmış.

Yazar ve aktivist Minna Canth, kadın hakları konusunda Finlandiya'da öncü sayılıyor. 1844-1897 yıllarında yaşayan Canth, ailesinin tuhafiyeye dükkânında çalışırken aynı zamanda yedi çocuk yetiştirmiş bir dul. Yaşadığı dönemin genel kabulleriyle kendi fikirleri arasındaki uyumsuzluk ve inatçı tutumu Canth'ın çeşitli çevrelerce eleştirilmesine yol açmış ve kendisini tartışmalı bir figür haline getirmiş. En önemli eserlerinden "İşçinin Karısı" adlı 1885 tarihli tiyatro oyununda Johanna'yla evli Risto karısının tüm parasını alkolle harcayan bir erkektir. Johanna, kazandığı para hukuken kocasının olduğu için bu duruma çözüm bulamamaktadır. Oyunun prömiyeri çok büyük tepki çekse de birkaç ay sonra Parlamento mülkiyetin ayrımı konusunda bir yasa kabul etmiş. Doğumgünü olan 19 Mart, Finlandiya'da

aynı zamanda Sosyal Eşitlik Günü olarak kutlanmakta.

Edebi Fincenin babası kabul edilen Mikael Agricola ise aynı zamanda bir rahipmiş. 1510-1557 yıllarında yaşayan Agricola, o dönem İsveç Krallığı altında hüküm süren Finlandiya'da ve İsveç'te kilise reformunun da öncülerindenmiş. Yeni Ahit'i Finceye çevirmiş ve Finlandiya'nın yeni Lutheran Kilisesi'nin kullanacağı kitapları ve ilahileri kaleme almış. Yazınsal Fincenin babası ve Fin Kilisesi'nin reformisti kabul edilen Agricola anısına ölümünden 450 yıl sonra 2007'de 10 Euro'luk gümüş madeni para basılmış. Agricola'nın ölüm tarihi olan 9 Nisan, aynı zamanda geleneksel Fin sözel edebiyatının derleyicisi olarak tanınan Elias Lönnrot'un da doğumgünü. Lönnrot, ünlü Kalevala destanını toplayan kişi. Aynı zamanda doktor olan Lönnrot, kırsal kesimde yaşayan insanlardan halk hikâyelerini toplayarak 1827'de yazım hayatına başlamış. Fin dili açısından önem taşıyan iki şahsiyetin anısına 9 Nisan Fince Günü olarak kutlanmakta.

Filozof, yazar ve devlet adamı Johan Vilhelm Snellman, Fin kültürünün ve Fin kimliğinin yaratılmasına çok büyük katkıda bulunmuş. 1835'te üniversite öğretim üyesi olarak atandığında Finlandiya'nın Rusya hâkimiyetinde olmasına eleştirel tutumu ve üniversite yönetiminin neyi nasıl öğreteceği konusundaki müdahalelerini kabul etmemesi üniversiteden uzaklaştırılmasına yol açmış. Üç

yıl Almanya ve İsveç'te kalan Snellman, bu dönemde Fin ulusal bilincini uyandırmayı aklına koyarak akademik ve politik bazı hedefler belirlemiştir. Ulusal kimliğin oluşturulmasında edebiyatın önemine dikkat çekmiştir. O dönemde siyasi ve ekonomik elitlerin kullandığı dilin İsveççe olduğunu göz önüne alarak, Rusya'nın asimilasyonunu önlemenin tek yolunun Fincenin kullanımını özendirme ve artırmak olduğunu savunmuş. Arkadaşları Runeberg ve Lönnrot'un Finceye yönelik çalışmaları ve Kalevala destanı bu dönemde kaleme alınmıştır. Doğu Finlandiya'da Fin ulusal aidiyetini ve kültürünü geliştirmek için gazeteler çıkaran Snellman, biri Fince diğeri İsveççe iki gazete yayımlamıştır. Bu gazetelerden özellikle İsveççe olanında nüfusun yüzde 80'inde konuşulan Fin dilinin eğitimli kesimler tarafından da konuşması özendirilmiş ve akademik çalışmalarda, güzel sanatlarda, devlet işlerinde ve ulus yaratma sürecinde kullanılacak bir dil olması amaçlan-

mıştır. İsveççe gazete eleştiriler üzerine kapatılsa da Snellman halk desteğini kazanmış ve 1863'te Finlandiya Senatosu'na atanmıştır. Snellman, Finlandiya'nın Euro'dan önceki parası olan Fin Markkası'nın babası olarak da kabul edilmekte. Fin şiirinin en önemli isimlerinden kabul edilen Eino Leino, 1878-1926 yıllarında yaşamış. Doğa, aşk ve umutsuzluk temalarının işlendiği şiirleri Finlandiya'da halen popüler. İlk şiirini on iki yaşında yayımlayan Leino'nun yetmişden fazla şiir ve hikâye kitabı bulunmaktadır. Şiir yazımı dışında gazetelere tiyatro ve genel kültür konularında yazılar yazan Leino, Runeberg ve Goethe'nin eserlerinin çevirisini de yapmıştır. Dante'nin İlahi Komedyasını Finceye ilk çeviren kişi. Doğumünü Şiir Günü olarak kabul edilmekte. Aleksis Kivi, Fince ilk roman yazarı. 1870'te yayımlanan "Yedi Kardeşler" adlı romanını on yılda yazmıştır. Yaşadığı dönemde romantizm akımı güçlü olduğundan roman edebi çevrelerce çok eleştiril-

miştir. Kitabı "Fincenin yüz karası" olarak tanımlayan şair ve yazar August Ahlqvist'in eleştirileri kitabın basımını geciktirmiştir. 1865'te "Sağlık Hakkında Zirvalar" isimli komedi oyunuyla Devlet Ödülü alan Kivi'nin bu eseri günümüzde de sıklıkla oynanmaktadır. 38 yaşında ölen Kivi, yirminci yüzyıl başlarında Finlandiya'da "ulusal simge" kabul edilmiştir. 1995-1996 yıllarında hayatı ve çalışmaları üzerine opera eseri yazılmış ve 2002'de Aleksis Kivi'nin hayatı film olarak çekilmiştir. Kivi'nin doğumünü aynı zamanda Fin Edebiyatı Günü olarak da kutlanmaktadır. Jean Sibelius, yirminci yüzyılın en önemli kompozitörlerinden biri ve aynı zamanda bir keman sanatçısı. Müziğiyle Finlandiya'nın ulusal kimliğinin oluşturulmasına aracı olmuştur. Teyzesinden aldığı piyano dersleriyle müziğe başlayan Sibelius'a ilk kemanını amcası almıştır. Babasını 1868'de kaybettikten sonra anneannesiyle birlikte taşındıklarından kadınlar arasında büyümüş. Çevresindeki tek erkek figür olan

amcasından fazlasıyla etkilenmiştir. Bu etki öylesine büyükmüş ki, adını Jean olarak değiştiren amcasına özenerek asıl adı olan Johan'ı Jean olarak değiştirmiştir. Çocukluğundan itibaren doğaya ilgisi olan Sibelius, eserlerine de bunu yansıtmıştır. Ünlü Altıncı Senfonisi'nin yağın ilk karı hatırlattığını, Tapiola isimli eserininse ormanı çağırıştırdığını ifade etmiştir. Finlandia, Valse triste, Lunnotar ve Tapiola en ünlü eserlerinden. Doğumünü olan 8 Aralık aynı zamanda Fin Müziği Günü olarak kutlanmaktadır. Doğum ya da ölüm günlerinde göndere bayrak çekilerek anılan bu kişilerin ortak yanı, Finlandiya kültürünün, müziğinin ve dilinin geliştirilmesi ve ulusal kimliğin oluşturulmasına farklı şekillerde katkıda bulunmuş olmaları. Her ülkede benzer katkıları yapmış kişiler bulunabilse de Finlandiya, bayrak günleriyle bu kişileri anmayı gelenek haline getirmiştir. Böylelikle hem bu kişilere şükranlarını sunuyor hem de ulusal aidiyeti dolaylı olsa da hatırlatıyor, pekiştiriyor.

le hükümete daha hızlı reaksiyon gösterme imkânı veren yetkiler arasında ev hapsi, gözaltı, bilgisayar verilerini ele geçirme, zanlıyı 24 saat kayda alma, terör eylemlerini teşvik eden internet siteleriyle sosyal medya hesap-

larını engelleme, arama yapma, kapama, gösteri yapma, medya kuruluşlarının terör saldırılarını aktarmak için kullanacağı görsel işitsel materyalleri denetleme yer alıyor. Alıkoyma ve örneğin Suriye'ye giden herkesi tu-

tuklama, meclisin sahip olmadığı yetkiler arasında. Fransa'da OHAL kararı geçen Kasım'da 130 kişinin öldüğü Paris saldırıları ardından alınmıştı. Temmuz 2016'da Nice kentinde 84 kişinin ölümüne ve onlarca kişinin

yaralanmasına yol açan kamyon saldırısının ardından Fransa parlamentosu ülkedeki olağanüstü hâl durumunu altı ay daha uzattı.

Diğer Avrupa ülkelerinde durum

Olağanüstü hâlin yalnızca Anayasa ve yasalarda yer alan durum ve dönemlerde değil hayatın olağan akışına paralel olarak da ilan edilebileceği yukarıda not edilmişti. Nitekim geçen Ağustos'ta İtalya'nın Perugia kentinin güneyindeki dağlık bölgede meydana gelen depremde 250'den fazla insan hayatını kaybederken, 400'e yakın kişi yaralanmıştı. Depremde en çok zarar gören yerler Amatrice, Arquata, Accumoli ve Pescara del Tronto kasabaları olmuştu. 6.2 büyüklüğündeki depremi takip eden iki gün içinde 928 artçı sarsıntı yaşandığından, en çok etkilenen bölgelerde olağanüstü hâl ilan edilmiş, İtalya Başbakanı Matteo Renzi bölgenin yeniden yapılandırılması için 50 milyon Euro ayıracaklarını, ayrıca depremedelerden vergi de alınmayacağını açıklamıştı.

Temmuz'da Almanya'nın Münih kentinde bir alışveriş merkezinde silahlı saldırı meydana gelmiş, on kişi yaşamını kaybetmişti. Bunun üzerine Bavyera eyalet yönetimi Münih ve çevresinde olağanüstü hal ilan etti. Kaydedilen bilgilere göre kentin caddeleri ve sokakları otomatik silahlı güvenlik görevlileriyle doldurulmuş, polis de çeşitli noktalara baskınlar yapmıştı. Başbakan Angela Merkel de başkent Berlin'de Alman milli güvenlik kurulunu toplayarak, Münih ve çevresin-

de alınabilecek ek tedbirleri konuşmuş, bu tedbirler arasında da güvenlik güçlerine daha fazla yetki verilmesi konusu yer almıştı.

Brüksel'de yapılan bombalı saldırılar sonucunda da Mart'ta Belçika'da olağanüstü hal ilan edilmiş, havalimanları, metro ve tren istasyonlarıyla kamu kurumları binalarında güvenlik en üst düzeye çıkarılmıştı. Brüksel'e 225 askeri kuvvet gönderilerek saldırı sonrası Fransa sınırı da kapatılmıştı. Belçika Parlamentosu ve Başbakan Charles Michel'in çalışma ofisi güvenlik için boşaltılmış, terör alarmı en yüksek seviyeye yükseltilmişti. Brüksel'deki Avrupa Birliği kurumlarına ait binalar boşaltılmıştı. Yoğun yüklenme yüzünden Brüksel'deki mobil şebeke ve veri hatları çökmüş, Brüksel'de telefon hatları yoğunluktan dolayı çalışmamış, yetkililer, halkı iletişim için kısa mesaj, WhatsApp ya da Facebook kullanmaya çağırılmıştı. Belçika Kriz Yönetim Merkezi, Twitter'daki Crisis Center Belgium @CrisiscenterBE hesabı üzerinden Flamanca, Fransızca ve İngilizce uyarılarda bulunmuş, merkezin paylaştığı mesajlarda çocukların okullarda, halkın da bulunduğu yerde kalması yönünde çağrıda bulunulmuştu.

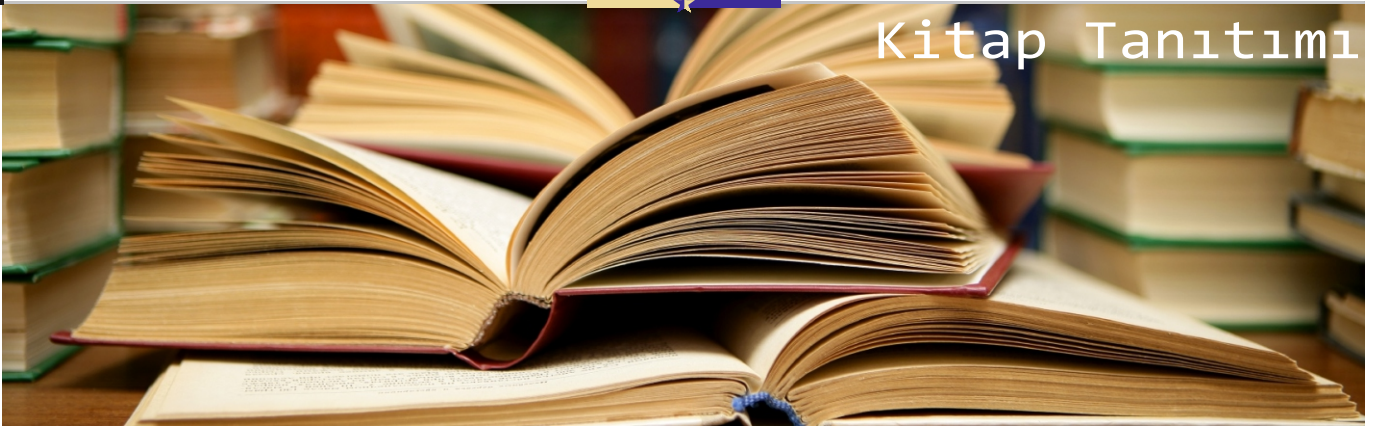
NATO Brüksel'deki merkezlerinde güvenliği artırmış, Brüksel'deki tüm AB kurumlarındaki alarm seviyesi

turuncuya yükseltilmişti. Brüksel Havaalanı kapatılmış, kentte toplu taşıma tamamen durmuş, okullar ve müzeler tatil edilmişti. Londra ve Brüksel arasındaki uçuşlarla hızlı tren seferleri de durdurulmuştu. Bunlara ek olarak Belçika'daki Tihange nükleer santrali önlem amaçlı olarak boşaltılmıştı.

Olayla ilgili Almanya Şansölyesi Angela Merkel'in ofisinden "terör asla kazanamayacak", İtalya Başbakanı Matteo Renzi tarafındansa "kalbim ve aklım Brüksel'de, Avrupa'da" mesajı yayınlanmıştı. AB'nin 28 lideri de ortak açıklama yayınlayarak saldırının demokratik toplumu hedef aldığını belirtmişti. Ayrıca Avrupa'da gözle görülür belli başlı önlemlerin alındığını da vurgulamak gerek. Öyle ki bu konudaki gelişmeler "Avrupa'da OHAL" manşetiyle verilmişti.

Almanya Federal Polisi, Belçika, Fransa, Hollanda ve Lüksemburg sınırlarında kontrollerin artırıldığını açıklamıştı. Fransa İçişleri Bakanı Bernard Cazeneuve, Cumhurbaşkanı François Hollande'la yaptığı görüşme sonrasında ülke genelinde bin 600 ek polis ve jandarmanın görevlendirildiğini açıklamıştı. Almanya'nın en büyüğü olan Frankfurt Havalimanı'nda, Danimarka, İsveç ve Finlandiya'da kamuya açık alanlarda ve havaalanlarında güvenlik artırılmıştı. Kopenhag

Havaalanı'nda kontrolleri sıkılaştırılmıştı. İngiltere'de özellikle başkent Londra'da ulaşım noktaları sıkı denetim altına alınmış, Londra'da polis, saldırıların görgü tanığı olan İngilizlerden ellerindeki video ve fotoğrafları kendileriyle paylaşmalarını istemişti. Yunanistan'da havalimanları, metro istasyonları ve resmi binalarda, Belçika, Fransa ve Hollanda'dadaysa diplomatik misyonlar başta olmak üzere resmi binaların çevresinde güvenlik önlemleri artırılmıştı. Avusturya İçişleri Bakanı Karl-Heinz Gruber, Viyana başta olmak üzere şehir merkezleri ve havaalanlarında güvenlik önlemlerinin artırıldığını duyurmuştu. Hollanda polisi, Amsterdam Schiphol Havaalanına gitmekte olan bir treni son durakta durdurmuş ve hem trende hem de yolcular üzerinde arama yapmıştı. Hollanda Başbakanı Mark Rutte, ülkesinin Belçika'ya olan desteğini açıklarken, Hollanda vatandaşlarını Belçika'ya seyahat etmemeleri konusunda uyarıyordu. Deutsche Bahn, Almanya'dan Brüksel'e olan tüm seferleri durdurmuş, Fransa'dan Brüksel'e olan tren seferleri de iptal edilmişti. Brüksel seferi yapan 200'ün üzerinde uçuş ya başka kentlere yönlendirilmiş ya da iptal edilmişti.

İnsanların Dünyası

Ayşe Elif YILDIRIM

Büyük küçük herkesin defalarca kez okuduğu Küçük Prens, Antoine de Saint-Exupéry'nin yazdığı tek kitap değil aslında. Küçük Prens'ten önce, "Gece Uçuşu" ve "Güney Postası" gibi kitaplar yazdığı biliniyor. Yazarın posta pilotluğu yaptığı dönemde başından geçen anılarını anlattığı "İnsanların Dünyası" kitabı, Küçük Prens'i aratmayacak bir şiirsellikte yazılan bir kitap. Bu kitap sayesinde belki de Küçük Prens'in temellerini oluşturan anıları da yazarın kaleminden okuma fırsatı elde etmiş oluyoruz.

Antoine Saint-Exupéry, 29 Haziran 1900'da Fransa Lyon'da doğdu ve 1926'da sivil pilot olarak uçmaya başladı. Toulouse ve Dakar arasında posta pilotluğu yapan uçağın pilotu olarak görev yaparken 35 yaşındayken uçağı arızalandığı için Sahra Çölü'ne zorunlu iniş yapmak zorunda kaldı. Dört gün çölde mahsur kaldıktan ve susuzlukla mücadele ettikten sonra bir bedevi tarafından bulundu. İşte Küçük Prens'in o muhteşem hikâyesinin bu kazadan etkilenip yazıldığı söyleniyor.

1926'da pilotluk görevine başlayan Saint-Exupéry'nin savaş dönemi Avrupa'sında yaptığı bu zorlu görevde başından geçenleri anlattığı İnsanların Dünyası'nın en güzel yanı, olayları oldukça insancıl bir gözden okumak. Yazarın pilotluk yaparken kaybolan arkadaşlarının hissettirdikleri, uçmaya ve uçaklara olan sevgisi ve tabii ki çöldeki maceraları şairane şekilde yazılmış.

Saint-Exupéry, yazarlık kimliğinden öte iyi bir de pilottu. Kendisi hava uçuşları alanının gelişmesine de birçok katkıda bulundu. Özellikle gece uçuşları alanında buluşları da var. Uçaklara olan sevgisini çok güzel bir şekilde anlatıyor kitabında:

"Uçak bir araç, amaç değil. İnsan bir uçak için hayatını riske atmaz, tıpkı bir çiftçinin sabanı için hayatından vazgeçmeyeceği gibi. Ama uçak sayesinde, şehirlerden ve şehrin getirdiklerinden kaçır, doğal bir gerçekliğe kavuşuruz. İnsani bir iş yapar ve insani kaygıları biliriz. Rüzgârla, yıldızlarla, geceyle, kumla, denizle iletişim kurarız. Doğanın gücünü alt etmeye uğraşırız. Havaalanlarını vaat edilmiş topraklar gibi bekleriz ve yıldızlara bakarak gerçekliği ararız."

Ama kitabın en insancıl yanı, özellikle savaş konusunda yazarın söyledikleri. Bu tespitlerin Küçük Prensi yazarın bir kaleminden çıktığı çok belli: "Neden birbirimizden nefret etmeliyiz ki? Hepimiz aynı nedenle yaşayan, aynı evrene gönderilen, aynı geminin mürettebatıydınız. Yeni sentezler oluşturmak için uygarlıkların karşılaşması iyi bir şey olabilir ama birbirini yiyip bitirmek canavarcadır."

Her başarılı yazar gibi, Saint-Exupéry de yaşadığı dönemde kitaplarının sansürlenmesiyle karşılaştı. Almanya işgali altındaki Fransa'da Yahudileri övüyor gerekçesiyle kitapları yasaklandı. Fransa'nın işgalinden kurtulmasının ertesindeyse ulusal kahraman ilan edilecekti.

1940'ta Portekiz üzerinden Kuzey Amerika'ya kaçan yazar, burada Nazi Almanya'sı karşısında savaşa girmesi için Amerika'yı ikna etmeye çabaladı. Daha sonra Kanada'nın Quebec bölgesine taşınan Saint-Exupéry, en önemli eseri Küçük Prens'i de burada yazdı. Bundan sonrasında depresyona girdiği ve kendini alkole verdiği söyleniyor. Bu haliyle 1943'te tekrar Fransa donanmasında pilotluk görevine başlayan yazar, Temmuz 1944'te Güney Fransa'da çıktığı bir keşif uçuşundan geri dönmedi. Yazarın tıpkı Küçük Prens'in so-

nuna yakışan bir şekilde ortadan kaybolmasıysa, ortaya oldukça duygusal bir tablo çıkarıyor. Küçük Prens'in başlı başına 20. yüzyılın en iyi kitaplarından biri olmasının yanında, yazarının da ortadan kaybolması kitabın etrafındaki duygusal aurayı pekiştiriyor.

1998'e kadar Saint-Exupéry'den bir iz bulunamamıştı. Eylül 1998'de bir balıkçı Marseille açıklarındaki bir adada üzerinde Saint-Exupéry'nin isminin bulunduğu bir gümüş bileklik buldu. 2000'de bir dalgıç, gümüş bilekliğin bulunduğu kıyının açıklarında bir uçak enkazının kalıntıları buldu. Bu olay Fransa'yı salladı. İki yıllık bir ertelemeden ardından 2003'te Fransa hükümeti söz konusu enkazın Saint-Exupéry'nin uçağına ait olduğunu resmi olarak açıkladı. Ancak uçağına ne olduğu maalesef tespit edilemedi.

Bize Avrupa'ını Anlat

Koordinatör: Doç. Dr. Erdem Denk (ATAUM Müd. Yrd.)

Katılımcılar:

Ressam Mehmet Ali Doğan (Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği eski Başkanı)
Onur Konuğu: Ressam Muhammed Yalçın
Gülizar Dođaray Karaçam, Ressam (AÜ Güzel Sanatlar Fakültesi)
Damla Torun Ođuz, Ressam (AÜ Güzel Sanatlar Fakültesi)
Erdem Ođuz, Ressam (AÜ Güzel Sanatlar Fakültesi)
Saadet Metin, Ressam (Çuval Sanat Galerisi)
Gülendam Özcan, Ressam (Çuval Sanat Galerisi)

Avrupa ve AB konulu akademik çalışmalarını zaman zaman kültür-sanat alanındaki faaliyetleriyle destekleyen ATAUM, ilk kez düzenlediği "Bize Avrupa'ını Anlat" başlıklı resim çalıştayıyla katılımcılardan "Avrupa" temasını kendi perspektiflerinden istedikleri tarz, biçim ve içerikte resmetmelerini rica etti. Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği eski Başkanı Ressam Mehmet Ali Doğan eşliğinde yapılan ve herkese açık olan etkinliğe, lise öğrencileri, ATAUM kursiyerleri ve SBF öğrencilerinden oluşan 15 amatör resim sevdalısıyla 6 profesyonel ressam katıldı. Çalıştayın onur konuğuyusa "Altındağlı Ressam Muhammed Yalçın" idi. Katılımcılardan 12'sinin tuval, boya, fırça vb. malzemeleri ATAUM tarafından karşılandı. Çalıştayda yapılan ve her biri farklı bir Avrupa ve AB perspektifi sunan resimler ATAUM Yönetim Kurulu Salonu ve koridorlarını süslemeye başladı.

ATAUM'dan Butik Eğitim Programları

AB Sürecinde Türk Kamu Yönetimi

AB Sürecinde Yerel Yönetimler

AB Sürecinde Türk Kamu Yönetimi

Türkiye'nin Avrupa Birliği katılım süreci çerçevesinde kamu yapılanmasının rolü ve değişimine ilişkin temel konuların ele alınacağı sertifika kursunun programı düzenlenecektir. Programa katılacak kursiyerlerin Lisans mezunu olmaları dışında herhangi bir koşul aranmamaktadır.

Başlama Bitiş Tarihi:

3.05.2016 16.06.2016

Günler: Perşembe ve Cuma günleridir. Programın toplam süresi 48 saat olarak düzenlenmiştir.

Ücret : Kişi başına 1000.- TL'dir.

Devamsızlık sınırını aşmamış olmaları kaydıyla, Tüm katılımcılara program sonunda "Katılım Sertifikası" verilecektir.

Son Müracaat: 25 Nisan 2016

Kesin kayıt: ATAUM AB Sürecinde Türk Kamu Yönetimi Kursuna kabul edilen kursiyerlerin Lisans diploma fotokopisi, 2 adet fotoğraf başvuru formunu doldurup 25 Nisan 2016-02.05.2016 tarihleri arasında ATAUM kurslar Koordinatörlüğüne teslim etmeleri gerekmektedir.

ATAUM

Ankara Üniversitesi

Avrupa Toplulukları
Araştırma ve Uygulama Merkezi

Başvuru ve Bilgi İçin

ATAUM Öğrenci İşleri

Dahili: 2614 - 2615

www.ataum.ankara.edu.tr

ataum@education.ankara.edu.tr

+90(312)362 07 62 - 362 07 80 faks: +90(312)320 50 61

Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü - ANKARA

AB Sürecinde Yerel Yönetimler

Türkiye'nin Avrupa Birliği katılım süreci çerçevesinde yerel yönetimlerin rolü ve değişimine ilişkin temel konuların ele alınacağı sertifika programı düzenlenecektir. Programa katılacak kursiyerlerin Lisans mezunu olmaları dışında herhangi bir koşul aranmamaktadır.

Başlama Bitiş Tarihi:

04.05.2016-25.05.2016

Günler: Pazartesi ve Çarşamba günleridir. Programın toplam süresi 18 saat olarak düzenlenmiştir.

Ücret : Kişi başına 475.- TL'dir.

Devamsızlık sınırını aşmamış olmaları kaydıyla, Tüm katılımcılara program sonunda birer "Katılım Sertifikası" verilecektir.

Son Müracaat: 25 Nisan 2016

Kesin kayıt: ATAUM AB Sürecinde yerel Yönetimler kabul edilen kursiyerlerin Lisans diploma fotokopisi, 2 adet fotoğraf ve başvuru formunu doldurup 25 Nisan 2016-02.05.2016 tarihleri arasında ATAUM kurslar Koordinatörlüğüne teslim etmeleri gerekmektedir.

ABC

Avrupa Birliği'nin abece'si için

Temel Eğitim Sertifika Programı

ATAUM'un yürüttüğü eğitim programları temel ve uzmanlık eğitimi kursları olarak gerçekleştirilmektedir. AB Temel Eğitim Programı'nda genel olarak AB'nin oluşum süreci, kurumsal yapısı, işleyişi, politikaları, Türkiye-AB ilişkileri ve AB'deki son gelişmelerle ilgili olarak temel bilgiler verilmektedir.

ATAUM; Avrupa Birliği konularına yönelik olarak 1987'den bu yana sertifika programları düzenlemektedir.

Sertifika programları, bir akademik yıl içerisinde iki ayrı dönemde gerçekleştirilmekte, her bir dönem ise yaklaşık 3 aylık (~100 saat) bir zaman dilimini kapsamaktadır.

Sertifika programlarına kurumsal başvuruların yanı sıra bireysel başvurular da yapılabilir.

ATAUM
Ankara Üniversitesi
Avrupa Toplulukları
Araştırma ve Uygulama Merkezi

Başvuru ve Bilgi İçin
ATAUM Öğrenci İşleri
Dahili: 2614 - 2615

www.ataum.ankara.edu.tr
ataum@education.ankara.edu.tr
+90(312)362 07 62 - 362 07 80 faks: +90(312)320 50 61
Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü - ANKARA

Uzmanlık programı daha özel konuları içerir:

- Uluslararası İlişkiler
Avrupa Birliği
- AB Sürecinde Türk Kamu Yönetimi
- Müzakere Teknikleri - Kültürlerarası İletişim Teknikleri

Ayrıca kurum ve kuruluşların istekleri ve önerileri doğrultusunda AB ile ilgili çeşitli konularda özel eğitim programları açılmaktadır.

Kurs Ücreti: 1350 TL'dir.
(Bireysel katılımlarda kurs ücreti 3 taksit olarak ödenebilir)

Avrupa
Gündemi...

ATAUM

e-bülten